

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 1 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvu: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Todor Aleksandrovo pismo.

Todor Aleksandrov, prvak makedonskega komiteja in vodja celokupnega revolucionarnega pokreta za neodvisnost Makedonije in za ujedinjenje z Bolgarsko, je napisal pismo in ga priporočeno preko Dunaja poslal g. Radiću. V pismu se Todor Aleksandrov opravičuje Radiću za neke izjave, ki jih je podal v avgustu sofijskim novinarjem in zanika predsedniku HRSS, da bi bil kedaj izrazil nezadovoljnost makedonskega revolucionarnega pokreta s HRSS. Aleksandrov zanika dalje, da je kedaj pobijal sovjetsko Rusijo in v tej zvezi sovjetofilske politike g. Radića. Aleksandrov povdarja, da je makedonski pokret eden in nerazdeljiv. »Kakor v prošlosti, tako opazuje makedonska revolucionarna organizacija današnji hrvatski pokret za osvoboditev zgolj radi njegovega idealizma in človečnosti, ki sta največji simpatiji ter s pravim zadivljenjem.« »Makedonska organizacija smatra, da je treba porušiti srbsko hegemonijo in osvoboditi zatirane narode, ker je na ta način bo mogoče doseči srečno in kulturno življenje narodov, naseljenih na Balkanu. V to svrhu pa se morajo brez tujega pokroviteljstva združiti sile bojev za svobodo in neodvisnost narodov na Balkanu.« Na koncu obznanjuje Aleksandrov, da so Radića zmotili zli duhovi in mu podtaknili nesoglasje makedonske organizacije s HRSS. Med obema organizacijama obstaja idealno edinstvo.

Aleksandrovo pismo je direktno odgovor na napad, ki ga je pred tedni objavil Radić, ko se je vrnil iz Rusije, in ko je menil, da se makedonska organizacija izjavlja proti sovjetom in s tem proti tisti politiki ter revolucionarni akciji, ki jo je zamislil Radić v Moskvi s komisariji sovjetskega zunanjega urada in z organizatorji komunistične internacionale. Radić ve, da pade v slučaju nastopa makedonske organizacije in bolgarske vlade proti sovjetom Rusiji in s tem proti komunističnemu pokretu na Bolgarskem prilika balkanske revolucije in da bi se s tem pokopala tudi njegova sanjarija nezavisne, seljaške, mirovne republiške države na Hrvatskem. Zato je ko je povratku zamahnil proti Todoru Aleksandrovu in ga ustrašil z opominom, da ne bo več podpiral makedonskega pokreta za neodvisnost in ujedinjenje Makedonije z Bolgarijo.

Makedonski komite in celokupna bolgarska vlada naravno nista za to, da se vojvotja proti sovjetki Rusiji, marveč da omogočita prodiranje bolgarske politike na Balkanu, nadalje pripravljanje dogodkov končne »odrešitve« ter definitivnega ujedinenja s teli zaželjeno Makedonijo. Aleksandrov se je radi tega podvzval sporočiti Radiću pomoto in na zagotovilo, da ne nasprotuje sovjetski Rusiji in Radićevi konceptiji balkanske revolucije ter tozadevne akcije z makedonsko organizacijo. Tak je zamisel pisma, ki govori o edinstvu makedonske organizacije, o nekonfiktističnem protisovjetskem izjav makedonskih organizatorjev ter o simpatijah za hrvatski republikanski pokret in za g. Radića.

Na podlagi Radićeve akcije v Moskvi na temelju Radićevih izjav o tej akciji in predstojajočega Todor Aleksandrovega pisma si mora biti naša vlada na jasnem, kakšne namene imajo ti bratci proti naši Makedoniji in proti integriteti naše države. »Hrvatsko pravo« v Zagrebu daje pismu irendentističnega Makedonca značilen naslov »za združeno s vseh boraca za svobodu«, naslov, ki poziva na direktni stik in na direktno sodelovanje bolgarskih irendentistov s hrvatskimi separatisti. Radi tega je vladino stališče napram tej odkritosrčni družbi zelo čudno narave. Ali se ne upa nastopiti proti Radiću, ker raji tolerira protidržavno rovarjenje ter akcijo za odcenitev Makedonije, da obdrži oblast in da si zaimači Radićevo podporo? Ali pa pripiše takim izjavam samo plačnično moč in meni, da so samo razgovori nedolžnih in blebetavil ljudi. Bližnji dogodki nam bodo pokazali, ali je vlada v pravu.

Mučno sedanje stanje pa bo imelo vendarle to dobro stran, da omogoči tem blebetavim irendentistom in federalistom odkritosrčno razkrivanje njihove

Politična situacija se zapleta.

Radićeve zahteve glede hrvatskega ministra odklonjene. — Vlada in HRSS.

— Beograd, 11. septembra. (Izv. Ob 12.) Politični dogodki se ta teden hitro razvijajo. Politična kriza je postala akutna. Dogodki se razvijajo v pravcu, kakor so to napovedali nekateri dobro informirani krogi. Vlada hoče doseči razbistrenje situacije na ta način, da se definitivno precizirajo odnosi med HRSS in vlado. V tem oziru namerava vlada staviti HRSS gotove predloge v obliki nujnega odgovora, skoraj ultimata. Glavna vladina zahteva je, da se vodstvo HRSS oficijelno izjavi, ali je pripravljeno nositi parlamentarno odgovornost za nadaljnji razvoj političnih dogodkov ali ne, ali je pripravljeno vstopiti v vlado, ali jo samo podpirati, kakor doslej. Drugega izhoda ni.

Vlada ni sprejela zahteve HRSS, da se ustanovi ministristvo za Hrvatsko brez listnice. Dobro obveščeni opozicijski krogi, zlasti radikalni krogi trde tudi, da je kralj absolutno odklonil vzpostavitev takega ministristva.

Ljuba Davidović je imel danes dopolne daljšo konferenco v ministrskem predstestvu z ministri Nastasom Petrovičem, Dragotinom Pečivcem in dr. Hrasnicom. Ta konferenca se je pozneje raztegnila na širšo konferenco vladinih politikov, ki so razmatrali zelo važna politična vprašanja, ki so sedaj na dnevnem redu. Ministrski predsednik Ljuba Davidović je bil zopet pozvan na dvor. Od uspehov te avdijence je odvisno marsikaj.

Opozicijski krogi so povsem prepričani, da v kratkem nastane resna politična kriza in da bo morala sedanja

vlada odstopiti. Pričetek krize že ni povsem določen, toda vsa znamenja kažejo, da se mora razjasniti dvoletno postopanje HRSS in dvorezna politika Stjepana Radića. Njegov nedeljski govor v medijumskem Prelogu je na vladine kroge vplival zelo osupljivo. Če vodstvo HRSS ne bo hotelo jasno odgovoriti na predloge vlade, tedaj je kriza neizogibna in bodo vodilni faktorji skušali to krizo končati do jesenskega rednega zasedanja narodne skupščine. Merodajno in vodilno vlogo ima pri tem skupščinski predsednik Ljuba Jovanović.

Z največjo napetostjo se pričakujejo rezultati za nedeljo napovedanega javnega shoda HRSS v Zagrebu. Na tem zboru pade končna odločitev. Vsi zatrjujejo, da bodo sklepi tega shoda prinesli nacionalnemu bloku gotove ugodnosti in da je življenje sedanje vlade zelo kratko.

V političnih krogih danes zelo živo komentirajo vesti o vpokojitvi vodilnih naših diplomatov in o razlogih vlade, ki so bili merodajni za te vpokojitve. Za vpokojitev našega dunajskega poslanika Milana Milojevića so bili baže merodajni povsem strankarski oziri, ker je ta poslanik postal radikal in da je baže on v inozemstvu delal največje ovire opozicijskemu bloku pri vstopu v vlado. Isti razlogi so bili merodajni tudi za vpokojitev budimpeštanskega poslanika Tiče Popovića. Vladin tisk utemeljuje vpokojitve teh dveh in drugih poslaničkov tudi iz tega ozira, da so delovali proti interesom sedanje vlade in celo države.

Nervoznost vlade.

Važne avdijence. — Kralj proti nadaljnjim ukazom o imenovanju političnih uradnikov. — Hrvatski ministri-ekspONENTI. — Deželni zbori?

— Beograd, 11. septembra. (Izv.) Razvoj političnih dogodkov včeraj je bil jako zanimiv. Še le pozneje so politični krogi izvedeli za avdienco skupščinskega predsednika na dvoru, ki je trajala precej dolgo. Značilno je bilo, da je bil na vse zgodaj pozvan na dvor ministrski predsednik Ljuba Davidović. Avdijenca je trajala od 7. do 8.30 zjutraj. Po tej avdijenci je kralj s kraljico in svojim spremstvom takoj odpotoval v selo Kupinovo na lov. Kralj se je povrnil z lova ob 19. Takoj po avdijenci je bila sklicana konferenca načelnikov vladinega bloka.

V političnih krogih pripisujejo avdijenci ministrskega predsednika velik političen pomen. Nekateri so celo trdili, da gre za demisijsko vlado. Ministrskemu predsedniku so bila od strani kralja stavljena vprašanja, na katera bi imel odgovoriti tekom današnjega dne. Vseled tega je bila sklicana konferenca načelnikov strank, ki je trajala skoro do popoldne. Popoldne se je ta konferenca nadaljevala. O sklepih te konference ni ničesar znanega. Vladini krogi so zelo rezervirani.

Ko se je kralj vrnil z lova, je takoj sprejel v daljši avdijenci državnega podtajnika notranjega ministristva Marka Čemovića, ki mu je kratko poročal o rezultatih gorenje konference.

V vladinih krogih je nastala velika vznemirjenost radi tega, ker kralj ni odobril nekaterih od notranjega ministra predloženih ukazov in predlogov. Zatrjujejo, da je notranji minister pri kralju s svojimi predlogi propadel.

Radikalni krogi uvidevajo, da se situacija za nje razvija povoljno. Ugotavljajo, da je kralj notranjemu ministru izjavil, da sploh ne želi podpisati niti enega ukaza o premeščanju oziroma imenovanju političnih in drugih uradnikov. Njih številu, od vlade predlagano, je bilo ogromno. Kralj je notranjega ministra opozoril, da ni oportuno, menjati toliko državnih uradnikov.

Vih ciljev ter avtoritativno in izvršno sliko njihovih pravih stremenj! Potem upajmo, da bo sedanja ali prihodnja vlada znala ravnati tako, kakor vele- vajo naši življenjski ter državnoteritorialni interesi!

putacij, da se ta razlika na prejemkih čimprej izplača. Deputacija je tudi intenzivirala za ureditev draginske doklade državnim vpokojencem in vpokojenkom. Po zatrdilu finančnega ministra se tudi to vprašanje čimprej s finančnega stališča uredi. Deputacija je finančnega ministra kratko opozorila na težaven gmotni položaj uradništva in na vedno bolj naraščajoče nezadovoljstvo med uradništvom.

— Beograd, 11. septembra. (Izv.) Finančni minister je izjavil, da je prepričan, da bo mogoč 1. oktobra razpolagati z gotovimi svotami za uradniška izplačila. V uradniških krogih presoja izjavo finančnega ministra zelo pesimistično.

— Beograd, 11. septembra. (Izv.) V uradniških krogih je izzvalo veliko nezadovoljstvo dejstvo, da je posebna komisija pravosodnega ministristva sama konstatirala nemogućnost hitre in solidne razvrstitve uradnikov po kategorijah in skupinah. Revizija razvrstitve bo trajala gotovo več mesecev. Revidirati se imajo tudi uradniške draginske doklade.

Zbližanje med Italijo in Romunsko.

— Rim, 11. sept. (Izv.) »Corriere della sera« javlja iz Zeneve, da se pripravlja gospodarskopolično zblizanje med Italijo in Romunsko. Romunski fin. minister se v kratkem sestane z min. predsednikom Mussolinijem. Zbližanje se ustvari na temelju gospodarskih koncesij in pogodb. Na skupščini Društva narodov v Zenevi je bil romunski zun. minister Duca s pomočjo italijanske delegacije izvoljen za predsednika IV. komisije. To okolnost komentirajo diplomatski krogi na ta način, da se nahajate Italija in Romunsko na potu gospodarskopoličnega zblizanja. Temelji sporazuma so sicer še odprto vprašanje.

Obsedba milijonarskih morilcev.

— Chicago, 10. septembra. (Izv.) Milionarska morilca Natan Leopold in Rihard Loew, ki sta umorila na rafiniran način sina milijonarja Francksa, sta bila danes pred sodiščem obsojena na do smrti ječo, ne pa, kakor so prvotno javili nekateri evropski listi, na smrt na vešalih.

Nad 10.000 ljudi je obkrožilo justično palačo ter nestrpno pričakovalo proglašanja sodbe. Močan policijski kordon je zastražil palačo. Med pristajši smrtni kazni in njih nasprotniki je prišlo do pouličnih incidentov.

— London, 11. septembra. (Izv.) Sodnik Caverly, ki je vodil proces proti milijonarskima morilcema Leopoldu in Loebu, 18-letnima mladeničema, ki sta rafinirano in baže iz »umetniškega vžitka« umorila 14 letnega milijonarjevega sina Francksa, sta bila po poročilih iz Chicage včeraj obsojena na doživljenjsko ječo. Tenor sodbe se pravilno obenem glasi, da sta oba morilca obsojena na 99 letni zapor radi ugrabitve svojega tovariša.

Sodnik, ki je moral dolgo kolebati med smrtno in doživljenjsko kaznijo, je vpošteval mladost obeh obsojencev in se je zato odločil za kazen doživljenjske ječe.

Poročila iz Chicage pravijo, da je vladalo v mestu povsod veliko razburjenje in vznemirjenje. Justično palačo so morali dnevno stražiti mnogoštevilni policaji in policijske agentije. Kljub temu, da je sodnik objavil, da bo sodba obenem v trenutku razglasitve dobesedno objavljena v vseh čikaških listih, je že ob zgodnjih jutranjih urah začela oblegati tisočtisočglava množica justično palačo, vsled česar je bila alarmirana policija na konjih, ki je na daleč okrog napravila varnostno kordon. Pred palačo so se namreč začele zbirati ogromne mase ljudstva, ki je demonstriralo za smrtno obsodbo, nekateri pa za doživljenjsko kazen. Palačo sta stražila dva policijska kordona na konjih in 500 policijskih agentov je bilo nastavljenih v notranjosti sodišča.

Vse dni po končanem procesu so morale močne varnostne straže varovati in ščititi sodnika. Na svojem potu v justično palačo je imel sodnik močno policijsko stražo in kadar se je vozil v

avtomobilu, ga je spremljalo več policajev z nabitiimi puškami. Vsak dan je dobival sodnik grozilna pisma različne vsebine. Nekatera pisma so zahtevala smrtno sodbo in so grozila sodnika, da postane takoj mrtev, če je ne izreče.

Včeraj sta imela obtožena zadnje razgovore z novinarji. Bila sta zelo zakrknjena in cinčna. Proglas sodbe sta poslušala mirno in brez vsake reakcije. Oba sta bila prepričana, da bo določa obsojena na smrt. Obsojenec Leopold je kratko izustil, da bi dal neke količino veliko svoto samo za to, da bi bil obsojen na smrt.

Po proglasitvi sodbe so odvedli oba obsojenca vklejajena v težke verige v ječo.

JUGOSLAVIJA IN AVSTRIJA

— Ženeva, 10. sept. (Izv.) Danes ob 10. dop. se je sestajl zun. minister dr. Vojta Marinković z avstrijskim zunanjim ministrom dr. Grünbergom in avstrijskim fin. ministrom dr. Kienböckom.

KRASIN V ITALIJI

— Rim, 11. septembra. (Izv.) Rimski listi javljajo, da je včeraj sovjetski ljudski komisar Krasin odpotoval iz Rima v Moskvo. Krasin je bival nad dva meseca v Rimu ter je bil edino v stikih z ruskim sovjetskim poslanikom Jurenjevom. Krasin je bival v Italiji na bolezenskem dopustu.

VELIKI PROTIBOLJŠEVIŠKI NEMIRI.

— Bukarešta, 11. sept. (Izv.) Iz Odese javljajo o velikih protiboljševiških nemirih severno od Odese. Radi revizijske žita so se kmetje direktno uprli. Napadli so oddelke rdeče armade. Upor je dobil velik obseg.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG.

Hratovi plohi obrabljeni 2-4 m dolž., 3-100 cm deb., fr. meja den. 1.165, bl. 1.200; bukovni hlodi I., II., od 2 m naprej, od 30 cm, fr. nakl. post. den. 240, bl. 255; trami 3/3, 6/8, 4-8 m dolž., fr. meja den. 410, bl. 420; skarete I., II. 13 mm bl. 855; re-melini pol. I., II., III. 35/70, 70/70, 40/20, 80/80, v m dolž., fr. meja den. 660; letve 3-4 m dolž., 3/5 cm, fr. meja den. 595, bl. 605; drva suha bukovca 1 m dolž., fr. nakl. post. 3 vag. den. 28, bl. 29, zaklj. 28; oglie la vilano, fr. meja den. 123, bl. 125; ZITNI TRG.

Pšenica domača, fr. Ljubljana den. 375; pšenica bačka, fr. Bačka postaja bl. 360; oves bački, fr. Bačka postaja bl. 270; koruza bačka, fr. Bačka postaja bl. 290; krompir, uzančni, fr. nakl. post. Slov. den. 110, bl. 115; Laneno seme par Ljubljana den. 675; suhe gobe, srednje kakovosti den. 42-48; bl. 60; suhe, drobno rezane gobe la den. 65; fižol ribenčan, fr. Ljubljana den. 590; fižol prepeščar, fr. Ljubljana den. 500; fižol amandolan, fr. Ljubljana den. 440; čebula, fr. nakl. post. bl. 140; jabolka, obrana, zimska la, fr. nakl. post. den. 75; vino: belo, dolensko, hr., štaj. po vzorcu nakl. post. den. 710, bl. 800.

Effekti: 7% invest. pos. 1921. 63-64 2 1/2% drž. renta za ratnu štetu 114-117, Ljubljanska kreditna 225-235, Centralna banka 32-33, Hrv. esk. banka 116-118, Kreditna banka Zgb. 122-123, Hipotek. banka 58-61, Jugobanka 112-113, Prastredion 915-920, Slavenska banka 100-105, Eksploatacija 100-105, Sečerana, Osijek 935-960, Isis d. d. 60-65, Nihag 92, Gulman 1025, Slavaks 250, Slavonija 82-83, Strojne tov. 200, Trboveljska 480-490, Vev. č. 123-135.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 11. sept. Sprejeto ob 13. Devize: Curih 14.20-14.30, Praga 224.85-227.85, Pariz 3.975-4.025, New York 75.20-76.20, Milan 3.2965-3.6265, London 338.80, Dunaj 0.10585-0.10785. Valute: dolar 74.50. Effekti: Celjska pos. 210, Ljublj. kredna 225-240, Merkantilna banka 118-122, Prva hr. št. 918-921, Slavenska banka 103-107, Strojne tov. in liv. 152-164, Trboveljska prem. dr. 470, Zdr. papirnice 123-128.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih, 11. sept. Današnja borza: Beograd 7.05, Praga 15.95, New York 5.33, London 23.69, Pariz 28.10, Milan 23.25, Berlin 1.27, Dunaj 0.00751/4. Tržaške predborze danes nismo prejeli. — Dunaj, 10. sept. Devize: Beograd 936-940, London 315.900-316.900, Milan 3094-3106, New York 70.935-71.185, Pariz 3752-3768, Praga 2125-2135, Curih 13.305-13.355. Valute: dolar 70.460-70.860, dinar 934-940, lira 3090-3110, češka krona 2117-2133.

Jugoslavija in razorožitveni problem.

Izjava zunanjega ministra na skupščini Društva narodov. — Vstop Nemčije v Društvo narodov.

— Ženeva, 10. septembra. (Izv.) Na seji III. komisije, ki razpravlja razorožitveno vprašanje, je po govoricah angleškega delegata Parmoorja in francoskega delegata Boncourta izjavil zunanji minister kraljevine SHS, dr. Voja Mavrič, da je jugoslovenska vlada po odposlanem odgovoru na garancijsko pogodbo svoje nazore menjala in je, kakor Macdonald, sprejela ameriški načrt in zanj, koga se ima smatrati za napadalca. Za napadalca se ima smatrati onega, ki odkloni mednarodno razsodišče.

Angleški delegat Parmoor je nato ponovno v daljšem govoru zagovarjal stališče Anglije, da naj velja pakt o Društvu narodov kot temelj za razorožitev in mednarodno razsodišče. Kdo

Kriza v avstrijski kovinski industriji.

Stavka kovinarjev se razširja. — Intervencija političnih faktorjev.

— Dunaj, 11. septembra. (Izvirno.) Splošna stavka kovinarjev v Avstriji se je pričela. Stavka dobiva čimvečji obseg. Nad 60.000 delavcev je zapustilo tovarne. Razni politični faktorji so poskušali z intervencijo pri strokovnih organizacijah kovinarjev. Doslej brez pozitivnega uspeha. Dunajski župan je naslovil na kovinarje poseben oklic, v katerem opozarja delavstvo na težke gospodarske posledice te stavke. Intervencijo dunajskega župana ne presojajo optimistično. Težkoč obstoje pred vsem v tem, da je delavstvo za miren sporazum s podjetniki nerazpoloženo in splošno zelo nahujskano. Podjetniki bi bili pripravljeni na gotove koncesije.

Na podlagi resolucije strokovne komisije kovinskih organizacij se ima danes proglasiti splošna stavka kovinarjev. — Najprej izbruhne splošna stavka v dunajskem industrijskem okoliščju. Ustanovljen je poseben stavkovni odbor. Zastopniki kovinarjev naglašajo, da nima stavka nikakega političnega ozadja. Splošna delavska stavka izbruhne le v slučaju, če bodo to zahtevali nadaljnji pogoji meznega gibanja.

je napadalec, to vprašanje je bilo na skupščini definitivno opredeljeno. Morajo se še dobiti sankcije proti napadalcu za ohranitev svetovnega mira. V oni meri, v kateri se dobe garancije za mir, se pa tudi lahko zmanjša oboroževanje. Toliko časa, dokler Nemčija ni v Društvu narodov, mora vsak razorožitveni načrt ostati neizveden. — Za vstop Nemčije v Društvo narodov imajo iste interese tako nemški narod, kakor tudi Društvo narodov.

Francoski delegat Boncourt je izjavil, da se Francija sicer ne protivi docela angleškim izjavam, ali obremenjene so države, ki jih vežejo pogodbe, provzročujoče novo oboroževanje. Gotovo je, da varnost za države ne bo popolna, dokler se ne pridružijo vsi narodi.

— Dunaj, 11. septembra. (Izv.) Z danes ob desetih dopoldne napovedana splošna stavka kovinarjev je dosegla delni uspeh. Stavka se je razširila na nekatere obrate.

— Dunaj, 11. septembra. (Izv.) V odločitvi strokovne komisije kovinskih organizacij ne presojajo položaja zelo kritično. Glavno oviro za miren medsebojni sporazum tvorijo komunistični agitatorji, ki so po nekaterih obratih provocirali takozvane »divje stavke«. Med komunisti posebno agitira berlinska komunistična poslanka Ruth Fischer, ki je na Dunaju poznana pod imenom Elfride Friedlaender.

Dunajski župan Seitz izjavlja, da je prepričan, da bo imela njegova intervencija pri kovinarjih in industriji pozitivne uspehe in da stavka ne bo dolgo trajala.

— Dunaj, 11. septembra. (Izv.) Po poročilih današnjih listov je snoči število stavkujočih narostlo od 25.000 na 40.000. Večina podjetnikov odklanja 15 % meznega povišanja.

Politične vesti.

Politična toleranca je naslov članka, ki ga priobčuje v zadnji številki »Trgovinski glasnik«. V tem članku najhaja nekaj odstavkov, ki si jih velja zapomniti. »Iz carstva tiranije, piše list, smo stopili v carstvo svoje nacionalne svobode z dobro voljo, in ljubimo, da živimo kot bratje in da v medsebojnem sodelovanju gradimo svojo srečno bodočnost. Toda našli smo se tu z različnim razumevanjem načina najboljših državne organizacije, z raznimi verami, običaji, navadami in tradicijami. Skozi cela stoletja smo živeli ločeno v docela nasprotujočih si razmerah, v različnih političnih in socialnih organizacijah, tako da smo prinesli s seboj nestrpnost, neutemeljene težnje za obrambo onega, kar je bilo nekdanj in cel balast grehov iz prošlosti. To je vzrok, da je naša generacija več ali manj nesposobna zlititi svoje želje v eno kolektivno željo, ki bi vodila narod k neprimerno hitrejšemu poletu njegovih spečih sil. Vendar pa nam je dala svoboda tisto, kar je glavno: edinstvo vseh treh plemen, ki se ga ne sme dotakniti nobena sila... Poleg že izvršene naloge mora naša generacija izpolniti še eno, nič manj važno, to je čuvati narodno edinstvo... Zlasti je potrebno, da postavimo sedanjo strankarsko borbo polagoma na sodobne temelje, kar pomeni v prvi vrsti, da mora partizansko nestrpnost nadomestiti toleranca napram političnim nasprotnikom.

Ne smemo več privatnega življenja ljudi vlačiti v politično borbo. Nikoli še ni bilo tako umestno, kakor sedaj, da govorimo o potrebi večje tolerance kot pogoja za ureditev naših političnih razmer. Naj vsak brani svoje programe, naj gre v tem celo do popolne nenomirljivosti, ali — kaj nič ne pozabi svetih obzirov respekta do svojih političnih protivnikov in nujne potrebe nasele borbe.

— Odjek Radicevih tlad v inozemstvu. »Münchener neueste Nachrichten« objavljajo članek nemškega poslanca iz Prage, Jos. Mayerja, v katerem piše o Društvu narodov in o narodnih manjšinah. V članku napada zapadne državnike, ki da samo gostole omamljive fraze o mednarodnem miru, ne pomislijo pa na dejanske razmere v Srednji Evropi in na zatiranje narodnih manjšin, zlasti v češkoslovaški republiki in v Jugoslaviji. Zatiranja bazirajo na mirovni pogodbi in te mirovne pogodbe bi morale Društvo narodov v prvi vrsti zavreči, kar izražajo velike politične laži! »Pri pogajanjih za mirovne pogodbe se je smatralo, da tvorijo v Jugoslaviji Srbi, Hrvati in Slovenci en narod. Hrvatski voja Ralić pa je pred kratkim doprinesel dokaz, da je ta nazor navadna laž in nova jugoslovenska vlada je to tudi priznala. Češkoslovaška republika se je ustanovila pod pogojem, da tvorijo Čehi in Slovaki en narod. Nasprotno pa, ki so

nastala v zadnjih šestih letih, dokazuje obratno, da nočejo Slovaki ničesar vedeti o pripadnosti k češkemu narodu. Tudi ti sloni država na laži...« Nato kliče nemški poslanec Društvo narodov na pomoč in prosi odrešitev navedenih »manjšin«. Tako razširja Radić preko tujcev in sovražnikov slovanstva grdobije o jugoslovenski domovini ter jo predstavlja širokemu svetu kot državo, ki sloni na laži! »Slovenec« pa se ve molči o teh razornih izjavah g. Radića in kriči o korupciji, ki je nikjer ni bilo, kvečjemu sedaj, odkar so začeli klerikalni eksponenti nameščati svoje partizane na vsa vodilna mesta v državi.

— Odhod pomočnika zunanjega ministra iz Prage. V ponedeljek zvečer je odpotoval iz Prage v Beograd novi pomočnik zunanjega ministra g. Vučković. Na kolodvor so ga spremili poleg zastopstva češkoslovaškega zunanjega ministrstva polnočna ministra Girsar in Dvořák ter šef kabineta dr. Skalický. V imenu mesta Prage se je poslovil od g. Vučkovića župan dr. Baxa. Tudi jugoslovenska kolonija na čelu z ministrom Nešićem in častnim konzulom Bradanovičem je bila pri odhodu polnočestveno zastopana. V soboto zvečer je priredilo praško »Jugoslovensko kolo« na čast svojemu večletnemu predsedniku Vučkoviću poslovljni večer. Na banket so bili povabljeni vsi odlični člani jugoslovenske kolonije v Pragi in zastopniki češkoslovaške javnosti, ki so napolnili dvorano praškega Narodnega doma.

Ljubljanska porota.

Tajna obravnava dne 10. t. m. Zaradi zločina po § 127. o. z. § 125 k. z. so bili obsojeni 18-letni Ant. Dolžič (brat oskrnjene) na 15, 15-letni Jos. Novak na 12 mesecev ječe. Dočim je bil 16-letni Ivan Črnjak oproščen.

Uboj v Cerkljah.

Dne 11. t. m. je prišel prvi na vrsto 25-letni, zaradi tepeža za predkaznovani mlinar Peter Pirč, obtožen uboja.

Obtožnica.

se glasi tako: Dne 9. junija t. l. so cerkljanski fanje zapivali izkupiček za mlaje, katere so bili postavili povodom birne. Ker pa je Pirč dajal pijačo tudi neudeležencem, so ga tovariši pozvali, naj to opusti, vendar je bil Pirč jezen in si naročil svojo pijačo. Kaj je bil vzrok, da so pozneje nekateri neznanji obmetavali Pirčev mlin s kamni, kamor se je obdolženec podal v družbi godca Janeza Prosenca, ni znano. Slednji se ni hotel umakniti v Pirčev mlin, ko so frčali kamni. Njaku je prišel ven tudi Peter Pirč. Ravno takrat pa se je pribležal tudi 22-letni Jože Kovač, ki je šel gledat v mlin, če se ondi pleše, kakor je bilo menda preje dogovorjeno. Ko pa je prišel v bližino Pirca, ga je ta zabodel z nožem v trebuh, da je zalokal ter zaklical: »Peter, pojdi sem, si bova segla v roke!« Nato je odšel proti domu. Drugi dan so ranjenega Kovača prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer je dne 16. junija za gnolenjem rane umrl. Obdolženec se zagovarja, da je Kovač stopil proti njemu z odprtim nožem. Ker pa se obdolženec ni hotel umakniti, je Kovač zamahnil proti njemu z nožem, naku je tudi obdolženec sunil nazaj ter ga po nesreči zadel v trebuh. Ta zagovor pa ni resničen, kajti priči Prosenec in Mana Koritnik izključujejo vsak napad od strani Kovača, kar je pokojni tudi sam zanimal povodom zaslišanja v bolnici dne 13. junija. Pokojni tudi ni imel nobenega povoda, da bi se bil obdolženec dejansko lotil, ker sta si bila vedno prijatelja. Pač pa kaže delstvo, da je bil obdolženec jezen radi pijače in v sled metanja kamnov, da je on napadel Kovača namenoma. Iz okolnosti, da je obdolženec opetovano zatrleval, da se izpred domače hiše ne umakne, je tudi razvidno, da je bil pri njem storjen sklep, lotiti se vsakega, ki bi se mu približal, ker po izpovedbi Prosenca, je doznano, da je Kovač pri svojem prihodu tudi na stavljeno vprašanje odvrnil, da on ni kamnov metala in da ni z napadom v nobeni zvezi. Ker pa je kljub temu napadel Kovača, je to storil z namenom, mu po-

vzročiti poškodbo, ki pa je postala tako huda, da je Kovač na posledicah umrl.

Zasliševanje prič.

je dovedlo do ostrega nastopa med predsednikom in zagovornikom, ker je prič Mana Koritnik pred poroto bistveno drugače izpovedala, kakor pred preiskovalnim sodnikom v Kranju.

Vprašanje porotnikom.

1. glavno vprašanje, ako je obdolženec s sovražnim namenom zakrilil smrt; 2.) event. vprašanje se je glasilo na prekoračenje silobrana. Drž. pravdnik je ostro zlogosal, da se ne more pri nas ničesar vršiti brez nesrečnega alkohola, ki je zakrilil tudi današnji zločin.

(Ob sklepu lista obravnava še ni bila končana.)

Senatu je predsedoval viš. sod. svetnik dr. Kalsar, zagovornik dr. Kreč, državništvo je zastopal dr. Mastnak.

Mednarodne pogodbe in Društvo narodov.

Države, ki so članice Društva narodov, pa tudi take, ki niso njega članice, mu javljajo pogodbe, katere so sklenile s kako drugo državo, jih dajo na ta način pri Društvu registrirati, in to jih nato objavi.

Tudi letos se je to beleženje mednarodnih pogodb v arhive Društva narodov vršilo kot prejšnja leta, po metodi, ki jo je določil memorandum sveta Društva narodov dne 19. maja 1920. — Od tega dne pa do 19. maja 1924, torej v teku štirih let, je bilo 613 pogodb na ta način zabeleženih, največ jih je dala registrirati v zadnjem letu Velika Britanija, namreč 39, potem Danska 25, Švedska 21, Finska 18, Nizozemska 16, Češkoslovaška 14, Poljska 8, kraljevina SHS 6.

Pogodbe, ki jih je sklenila naša država in jih dala registrirati, so sledeče:

1. gospodarsko - finančna pogodba med našo državo na eni strani in Italijo, Poljsko, Rumunsko in Češkoslovaško na drugi strani (reg. št. 501);
- 2.) gospodarsko - finančna pogodba z Bolgarsko (reg. št. 540);
- 3.) in 4.) dva dogovora o tranzitu z Avstrijo, Madžarsko in Italijo (reg. št. 593 in 594);
5. rapalski dogovor z Italijo (reg. št. 477);
- 6.) dogovor z Italijo glede Reke (reg. št. 596).

Ti dogovori in pogodbe so objavljene v »Recueil des Traites de la Société des Nations« (Zbirka pogodb Društva narodov) v njih izvirnem jeziku zajedno s francoskim in angleškim prevodom. — Po vsakokratni objavi sto mednarodnih pogodb izide njih analitično in alfabetsko kazalo. V teh kazalih se nahaja vse natančneje o naravi vsake pogodbe, o članih, ki so podpisali in o njenem stanju.

Do sedaj je bilo objavljenih 21 knjig z nad 450 stranmi, ki vsebujejo 511 pogodb. Nove knjige se neprestano izdajajo. Izdani so bili tudi štirje zvezki, vsebujoči kazala. Za ta zelo zadovoljivi uspeh se je zahvaliti ne samo točnosti, s katero so države članice D. n. vršile svojo dolžnost glede javljanja in restriniranja pogodb, temveč tudi dejstvu, da so se gotove države, ki niso članice, odzvale klicu sveta D. n., ki ga vsebuje njegova spomenica od 19. maja 1920.

Zanimivo je, da vedno večje število držav članic D. n. stavlja v pogodbe, ki jih sklepa, klavzulo, ki predvideva njih registrovanje pri tajništvu Društva.

Slika o napredku, ki se je izvršil od dne, ko je stopila v veljavo versalska mirovna pogodba, kar se tiče razvoja odnošajev med posameznimi državami, dobimo najlažje, če si ogledamo število pogodb in dogovorov, ki jih je od 10. jan. pa do konca maja letošnjega leta registriralo tajništvo D. n.:

27 splošnih mednarodnih pogodb, 18 arbitražnih pogodb, 96 dogovorov, tičočih se trgovine in plovbe, 21 kon-

vencij za predajo, 68 konvencij o poštinih in telefonskih zvezah, 12 o razmejitvi in obmejnem prometu, 1 pogodbo o omejitvi oboroževanja, 33 gospodarskih in finančnih dogovorov, 13 konvencij glede narodnih in plemenskih manjšin, 19 o zračni plovbi, 1 medsebojni sanitarni dogovor, 18 dogovorov glede blaznih, 9 glede tranzita, 10 tičočih se političnih vprašanj in 15 mirovni pogodb.

Evropska politika sovjetske Rusije.

V Milanu, 8. septembra 1924.

Tukajšnji »Ambrosiano« javlja iz Moskve:

Kongres ruskih sovjetrov, ki se je zaključil predvčeršnjim, je izredne važnosti zaradi dveh govorov o zunanji politiki, ki sta ju izrekla Rikov in Trockij ter sta se v njihju doteknila najkošljivejših evropskih vprašanj.

Rikov in Trockij sta govorila o Besarabiji in sta poudarjala, da se mora ta Rumunski odsek pokrajina na vsak način povrniti Rusiji, ker je ruska pokrajina, do katere Rumunija nima nikakršne pravice. Če bi si Rumunija hotela še nadalje la. stiti kake pravice do nje, bi bila Rusija, kakor je dejal Rikov, prisiljena uporabiti svojo vojsko.

Po zasedbi Besarabije, ki ni daleč, namerava Rusija bolje urediti vprašanje Evrope in na ustanovila novo neodvisno republiko Galicijo, ker Galicija ne more ostati pod Poljsko.

Rikov gre še dalje. Bolgarska ima pravico do pristanišča v Egejskem morju, in ker ji antanta ni priznala te pravice, ko je priznala Solun Grški, Bo Rusija pomaga Bolgarski, da bo mogla uveljaviti svoje pravo, ter bo, če bo treba, ona zanjo zahtevala od veseli, ki so jo izdale, nagrado za njene zmage nad Turki.

V nepreodlagi bodočnosti bo potem Rusija morala nastopiti v prid — Nemčije, Lorenci in Alzačani so veliko bolj naklonjeni Nemčiji kot pa Franciji. Rusija mora poleg tega doseči od evropskih veseli, da vrnejo Nemčiji njene kolonije, ker ne gre, da bi velik enarod, kakor je Nemčija, ostal brez kolonij, dočim jih imajo drugi preveč. Gornja Šlezija se mora povrniti Šleziji, ker je nemška in izvršitev te dežele Poljski pomenja samovoljo veseli, ki so farsa plebsicla pripravile na način, ki je bil preveč otročji.

Zaključujoč, je izjavil Rikov, da si bo Rusija, ki izvrši ves ta program, pridobila toliko simpatij in hvalečnosti, da bo zavzela prvo mesto med veselimi. Tedaj pridejo komunistične ideje z lahkoto do zmage, ker bodo vsi narodi razumeli, kdo je delal za pravo socialno enakost, za pravice narodov in pravi mir, kdo pa je delal na ustvarjanje krivic, na tlačjenje pravice in pripravljanje novih vojen. Čas dela za Rusijo, je zaključil, in narodi nas bodo blagoslovili.

Trockij je govoril kot poglavar ruskih vojaških sil in je v imenu boljševiške vojske izjavil, da so čete pripravljene pokriti se vsakemu povelju, ki pride la Moskve, in priporiti veliko zmago, ki mora zagotoviti pravi mir svetu. Pričetoval pa se je proti ljudskemu komisarju za zunanje stvari, da preveč zavlačuje rešitev besarabskega vprašanja. Ob priliki svojega zadnjega obhoda meje ob Dnestru, je Trockij mogel dobro spoznati želje tamonjega prebivalstva, ki glasno kriči po osvoboditvi. Vsako zavlačevanje bi moglo škodovati in komisar za zunanje stvari se ne sme preveč brigati za posledice, kajti zmagad Rumunsko bo lahka in notranja revolucija, ki bo sledila na Rumunskem vojskemu porazu bo samo pospešila popolno vsvaritev akcijekega programa predsednika Rikova.

Bolgarsko, katero bo podpirala Rusija, bo hitro udarila na Solun, ki si ga samovoljno prilastili Grki, in Nemčija bo zasedbo Gornje Šlezije imobilizirala Poljsko. Nato se uredi vprašanje Galicije in Klajpede.

Pred zaključkom svojega govora je Trockij izjavil, da ima Rusija sedaj na dnjesterski fronti popolnoma izbežano, moderno opremljeno vojsko, ki bi mogla v nekaterih urah razbiti rumunsko vojaško silo in dospeti v rumunsko prestolico. Častništvo in moštvo ne zahtevata drugega kot povelje za pohod, in to treba, da se to povelje izda čim preje....

B. Grimshaw-G. Clavigny:

22

Gospodična kapetan.

— Naravno, da jo bo spremljal Pita, je nadaljeval Harrys. Zadnjič ju je stari zasačil, ko sta bila sama in začel je tuliti kot bik Markiških otokov. Zapovedal je Vajiti, naj takoj zgine v svojo kabino. Sicer ga je ubogala, toda smejala se mu je...

Harrys je s slastjo pravil to povest, spozabil se je bil in govoril na glas. Vajiti se je dvignila, prišla z mostička dol in se postavila predenj.

- Harrys! je zaklicala odločno.
- Gospodična!
- Ali hočete, da vas kapetan kaznuje?
- Toda...
- Torej držite jezik za zobmi, to bi bilo pametno!

Odšla je z zaničevanjem, ne da bi se obrnila, kot razžaljena kraljica.

Tudi Pita je bil čul zadnje besede Harrysa in je prisostvoval temu kratkemu, a tako značilnemu prizoru, ki se je bil ravnokar vršil. Bil je ponosen radi Vajitinega ravnanja, ki je tako pokazala, kako zaničuje javno mnenje. Pita je, ponosen vsled Vajitinega nastopa, šel h grmu, ki je rasel v zaboju na krovu v senci jembora, odrgal cvet in si ga zataknil za uho, potem pa se je ponosno sprehajal po krovu semtertja, izživaje pogledujoč Harrysa in moštvo.

Vsi oni, ki so živeli na otokih, vedo, da pomeni roža za uspehom, da možki ljubijo in da prosijo za roko. Pita je sedaj jasno pokazal, kaj hoče, ker je bil prepričan, da bo uslišan.

Sakson seveda ni dal svoje hčerke izobraziti v samostanu, da bi jo dal za ženo domačinu in nikakor ni bil zadovoljen s Pitinim vedenjem. Vajiti pa se je za to malo brigala in jeza njenega očeta je ni ovirala, da bi se ne smehljala mladeniču, kadar ji je to ugajalo. Ni ga navduševala, a mu tudi ni jemala upanja; v tem trenutku pa se je kazala morda bolj občutljivo, zakaj Pita je bil mož, ki ga je potrebovala.

Vajiti je dobro vedela, da je Sakson ne bo spremljal na otok, njegova bolezen in pijanost mu tega nista dopuščala. Harrys za njo ni obstojal. Gray je bil prestar, domače moštvo pa preveč bedasto in praznovorno. Pita je bil krepek in še zaljubljen povrh, mislilniarji so ga bili vzgojili in ni več verjel na strahove, duhove in malike. Nihče bi li ne mogel bolje pomagati.

Ali naj bi mu odtežovala svojo pozornost in svoj nasmev ravno sedaj, ko se je pripravljala na to, da ga vzame seboj pri svoji nevarni ekspediciji? Zvečer je zavel veter, tadra so se napela in »Sibila« je počasi začela jadrti naprej. Vajiti je pregledovala krov. Vsakdo je bil na svojem mestu, se smehljali in prepevali. »Sibila« je hitela naravnost proti otoku.

Odkar je ladja plula po črnem morju, se Sakson še ni prikazal. Ko pa je prišel na krov, je bil

videti kot človek, ki se je komaj zbudil in še premišljuje sanje, ki jih je imel.

Ostal je od jutra do večera zaprt v svojo sobico, ki je bila opažena z mahagonijevim lesom. Nekaj časa je presedal v svojem gugalnem stolu, potem je spet legel na svojo ozko posteljo, imel je oči zaprte, toda spal ni.

Od Sydnega sem Sakson še ni prijel za morilno steklenico, ki mu je dajala spanje in pozabljeno. Nekaj se je dogodilo v pristanu na dan odhoda, kar mu je naenkrat privedlo pred oči spomine iz daljne preteklosti, o katerih je mislil, da so že zdavnaj pozabljeni v pustolovščinah ali pa potopljeni v alkohol.

Velika angleška vojna ladja je ležala zasidrana pred mestom in njen kapetan je rabil neko pošastno lo glede sidrišča, ki ga je Sakson poznal v skupini Cookovih otokov. Kapetan ga je dal poklicati k sebi in mali, ubogi in večkrat popravljeno čoln »Sibila« se je naenkrat znašel pri lestvi oklopnice, v trenutku, ko je prihajala guvernerjeva šalupa, polna obiskovalcev.

Čolnič se ji je moral umakniti in med tem ko je Sakson potrpljivo čakal, da pride vrsta nani, je videl angleškega kapetana belo oblečenega z zlatimi našivi in odlikovanji, ki se je smehljaj in v ljudno sprejemal obiskovalce, ki so prihajali na krov.

Videl je elegantne dame, fino obute, ki so stopale po stopnicah navzgor in prijazno odgovarjale poklonom oficirja. Visoki gospodje so stopali za

njimi v lepih oblekah. Vsi so se smejali in veselo pogovarjali. Potem se je ta izbrana družba razdelila po ladij. Skozi odprta okna je Sakson čul, kako pokajo zamaški šampanjskih steklenic. Čul je ploskanje, ki je sledilo napitnicam in žvenketanje kristalnih čaš.

Šele dolgo časa pozneje so dovolili revnemu čolnu, da je pristal k lestvi in sedaj je Sakson stopal navzgor. Kapetan ga je sprejel za nekaj trenutkov, toda držal se je hladno in osorno. Sakson je moral stati pokonci pred njim, med tem ko ga je spraševal in ubogi pomorski potepuh, ki se je zavdal svojih zakrpanih čevljev, raskavih rok in črnih nohtov, je odgovarjal kratko in boječe. Sramoval se je svoje revščine, ki je stavila toliko razdaljo med tega moža in njega. Naenkrat se mu je prikazala v vsej nagoti njegova revščina, starost in propalost.

In vendar!... Nekdaj so veliki admiral britanskega brodograja in dva častokrva princa obedovali na krovu njegove največje dirkalne jahte po coweski regati... Kozarci teh visokih gospodov so zazveneli njemu na čast. Ali je bilo res že preteklo petindvajset let od onega časa?... Petindvajset ali dvatiso let?... tega ni vedel... Toda ko ga je ta navadni povojnik sprejel stoji te listve in govoril z njim kakor s kakim otočanom ali pa psom, je začutil Sakson rano, ki ga je skelela na dnu srca, kakor da bi se bila njegova slava končala šele prejšnji dan.

Prosveta.

»PROBUDA«

niciator slovenskega narodnega modernega sloga.

Istopil sem na mali dolenski postajici žalna. Koma pridem v vasico, se mi vstavi korak pred novo zgradbo, ki je napravila izredno ugoden vtis. Stavba še ni popolnoma gotova. Ko pogledam na tablo, vidim, da je to delo gradbenega oddelka »Probuda«, ki je v izvršnih rokah g. ing. Hro. rata, profesorja na tehniški fakulteti ljubljanske univerze, in g. mestnega stavbenika Mudrovičiča. Pasada je v našem domačem narodnem slogu. Če to ni naše, če to ni domače, tipično slovensko, še več, tično dolensko in kar je glavno: če to ni lepo, potem se izognem odsluži vsaki debati o narodnem slogu. Hiša je z eno besedo taka, da se kljub visoki umetniški kompoziciji fasade vendar dovolj ujemajo z okolico. Ornamentika, ki ne šli v ospredje in ki je omejena na plastični friz, med pritličjem in prvim nadstropjem in na nekatere plastične okraske poleg okna, je povzeta z domačih stavb, posebno po kozolcih, ki so, kakor sem se že večkrat prepričal, v teh krajih izredno okusni. Po kozolcih je posneta tudi polnitev nad balkonom, ki posnema v kva. dratih sestavljen tramovje. Prav čedno je kompozicija med okni na slemenu slika sv. Jožefa v freski in dva vrha z nagelnom in rožmarinom. Rabil sem dolgo časa, da sem se nagledal in da sem premišljeval, kaj je pravi vzrok, da vpliva nameta stavba tako harmonično. Prišel sem do pre. pričanja, da je to delo mogoče samo kot plod vestnega studija in temeljitega poznavanja dolenske narodne umetnosti. Nato sem začel izpraševati, kdo je lastnik te hiše in kdo je izdelal načrt. Prišel sem kmalu z lastnikom v dotiko. Od njega sem izvedel, da je načrt za fasado del prof. Grebenca, znanega inšektorja »Probude« in njegova dela na umetnostnem polju. Omenene freske pa je izdelal slikar Saša Santel. Pokazal mi je od istega slikarja še drugo fresko, ki je naslikana na stranski fasadi in predstavlja domačega sejala, in glej, kakor slučajno je prišel mimo model, domač fant, ki mi je povedal kako je moral dalje časa hoditi blizu domačega kozolca in oponašati sejala, da ga je g. Santel naslikal. Zelo ponosen je na to, da bo njegova slika sedaj mnogo desetletij krasila to zgradbo.

Lastnik hiše pa me je opozoril še na drugo delo prof. Grebenca. Po njegovem nasvetu sem se napotil proti Grosupljemu, kamor sem dospel po enourni hoji skozi prijetno šumico. Prestopivši prag prijazne hiše, sem bil nasmeh v sobi, kakor je še nisem videl in kakor nisem pričakoval, da jo bom kdaj videl. Ta soba — tudi po arh. pr. Grebenca — je idealna prav tako v dolenskem slogu. Zares divno! Vse, ampak prav vse od stropa do poda, od mize do stolov, od lestence do zadnjih ključev od okna do ure in do domače peči, vse je narejeno strogo po načrtu. Vse je iz so. lidenega pristnega materiala iz hrastovega lesa, brušenega stekla, polirane kovine itd. Vse je zares pravi ponos industrijskega oddelka »Probuda«. Poznam g. Grebenca že dolgo po njegovem organizatornem delu. Zasledoval sem z zanimanjem njegov trud za organiziranje nabiranja in izkoriščanje narodnih motivov, ampak le visoko umetniške ustvarjalne sile v njem se nisem poznal. On mi je govoril vedno le o drugih, sedaj pa sem se prepričal, da je duša »Probude« zares on. Ne morem si kaj, da bi mi javno ne čestital k tem delom, ki so, kakor sem čul, šele začetek intenzivnega ustvarjanja na tem polju.

Posebno pohvalo pa zasluži v tem slučaju naročnik, ki se niso ustrašili domačih motivov in postavili naravnost spomenike naše narodne umetnosti. Taki naročniki so tudi kulturni delavci in zaslužijo javno pohvalo. —ski.

*) Izredno dobro rešen tloris, nenavadno solidno delo stavbe priča o solidnosti te trdnice, ki se, kakor čujem, pod istim vodstvom spremeni v gradbeno družbo »Probuda«.

— Nar. gledališče. Opera. V četrtek dne 11. septembra se pole opera Evgen Onjegin. V vlogi Lenskiga nastopi kot gost tenorist gospod J. Jiranek iz Praga, ki je v tel vlogi na mnogih čeških gledališčih že priznan. Vloga Tatjana pole prvič na našem odru novo angažovana dramatična pevka gđ. Vanečkova. Naslovno vlogo Onjeginja pole g. Popov, ki šteje to partijo med svoje najboljši. Vloga kneza Gremjajna pole pri tej predstavi g. Bettel. Pozneje bosta nastopala v tej partiji tudi gospoda Zathay in Zupan. Ostale vloge polejo: gđ. Stijlojeva, Ropasova, ga. Smolenskaja, ga. Mohorič, Šubelj in Perko. Opero dirigira g. Balatka, režira pa g. Bučar.

— Francoska komedija v Beogradu. Uprava narodnega gledališča v Beogradu se pogaja s svetovnoznano Francosko komedijo, da jo angažira za zimo v Beogradu. Tozadevna pogajanja so skoraj zaključena. Francoska družba bo v Beogradu igrala izključno francoski repertoar. Želeli bi bilo, da se v takem slučaju zgane ljubljanska intendantica in da nam organizira nekaj predstav tudi v Ljubljani.

— Bernard Shaw in cenzura. Po tride. setletni zabrani je končno dovolila britanska cenzura, da uprize Shawovo delo »Po. klic g. Warren«.

— Mednarodna filatelistična razstava. V Haagu so otvorili mednarodno filatelistično razstavo. Otvorili razstave je prisostvovala kraljica ter največji filatelisti sveta. Razstavljene znamke so se zavarovale za 250.000 funtov, kar znaša v našem denarju okroglo svoto 80 milijonov dinarjev.

— Predavanje g. Cvijiča na pariski Sorbonni. Že večkrat je bil kolezijski pariski univerze pozval jugoslovanskega učenjaka in predsednika beogradske znanstvene akademije g. Jovana Cvijiča, naj predava na Sorbonni o svojih geografskih raziskavah. G. Cvijič se je sedaj odzval pova.

bilu in odpotuje v Pariz 1. oktobra. Njegova geografska predavanja bodo trajala cel semester. Pred odhodom v Pariz odpotuje g. Cvijič te dni v Bosno in bo prepotoval ves zapadni del te pokrajine. G. Cvijič ostane v Bosni dva tedna.

Šolstvo.

— Gremijalna trgovska šola. Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja, da se vrši vpisovanje za II. in III. razred na gremijalni trgovski šoli v petek dne 12. tm. od 2.—5. popoldne v šoli na Ledini (pritličje levo). Ponavljalni izpiti se vrše v ponedeljek dne 15. sept. in torek dne 16. sept. 1924 vsako. krst popoldne od 2.—6. Natančen razpored je razviden na deski v šoli na Ledini. Redni šolski pouk se prične v ponedeljek dne 22. septembra 1924. ob 2. popoldne.

Glasheni vestnik.

— Šallapinovi honorarji v Ameriki. 19. oktobra prispe v Newyork znameniti ruski basist Šallapin. Nova sezona 1924-25 bo zanj vrhunec njegove kariere, obenem pa rekord glede honorarjev. Šallapin priredi v Ameriki 45 koncertov. 25krat pole na odru Metropolitan opere v Newyorku. Nastopi tudi v operah v Chicagu in drugih večjih mestih Amerike. Američkemu občinstvu se predstavi v Bobytovem »Meifistu«, Musorgskega »Borisu Godunovu«, Verdijevem »Don Carlosu« in Gounodovem »Faustu«. Za vsak nastop dobi Šallapin 4000 dolarjev. Ker nastopi 70krat, bo znal njegov honorar 280.000 dolarjev ali okrog 25 milijonov Din. Po gostovanju v Ameriki odpotuje Šallapin preko San Franciska na vzhod. Koncerte namerava prirediti tudi na Havajskih otokih, na Japonskem, Kitajskem, v Indiji, na Javi, v Avstraliji in Novi Zelandiji.

— Turnela »Stankoviča«. Znano beogradske pevsko društvo »Stankovič« priredi prihodnji teden turnejo po Vojvodini.

Sokolstvo.

— SOKOLSKO DRUŠTO V MEDVO. DAH vabi k svečanosti vzdavi temeljne kama za svoj društveni dom. Vzdajanje se vrši v nedeljo dne 14. septembra t. l. popoldne. Po svečanosti prosta zabava v prostorih br. Jesiha. Ker je čisti dobiček namenjen dovršitvi doma, vabimo vsa bratska okoliška društva in Sokolstvo naslonjeno javnost, da se te svečanosti v čim večjem številu udeležijo. — Zdravo!

— Sokol na Viču, priredi v soboto 13. septembra t. l. ob 8. zvečer v Sokolskem domu proslavo 15 letnice obstoja Sokola na Viču. Na sporedu je telov. akademija, deklamacije, dramatični prizor, koncertne tokce itd. Vabimo Sokolstvo in njemu na. klonjeno občinstvo k številni udeležbi. — Zdravo.

Dopisi.

— Iz Javornika na Gorenjskem. Naše sokolsko društvo in vse narodne organizacije je težko zadelo izguba najmarljivejšega delavca g. učitelja Bulovca, ki je imenovan za nadučitelja v Begunjah. Sokol in nacionalne organizacije so mu v nedeljo 7. tm. priredile poslovilni večer, ki je pokazal, kako priljubljen in delaven je bil g. Bulovec. V iskrenih besedah se je poslovil od njega imenom Sokola starosta nadučitelj Baraga, ki je v kratkih besedah orisal delovanje odhajajočega brata. G. Zupančič je naglašal požrtvovalnost odhajajočega. Nadalje so se poslovili imenom demokratske organizacije g. Kroft s Save, imenom jeniške Orjune pa g. Pohar s Save, imenom jesen. Sokola br. Hleba in v imenu javorniške Orjune g. Štefan Koblar. Vmes je bilo izrečenih par dobrih željivih napltilic; poseben smeh je povzročila želja br. Prosenja, ki se je v imenu SLS poslovil od g. Bulovca. Sokol na Javorniku je otvoril igralsko sezono v nedeljo 7. tm. zvečer z igrano »Pogodba« in »Ne kliči vraga« pod režijo brata Breliha. Igralci so svoje vloge odpravili povsem dobro, igralo se je izredno živahno. Udeležba je bila tudi dobra.

— Vojnik. Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva priredi v nedeljo 5. okt. 1. l. v posojilnični dvorani sadni ogled za tuk. okolico. Otvoritev ob 8. Vstopnina 1 Din, otroci 50 para. Sklep v torek, 7. oktobra ob 14. z razdelitvijo nagrad in z il. objavo sadja v prid društva. Sodelovanje s predavanji je obljubilo več strokovnjakov. Kupci se vabijo!

Julijska Krajina.

— Dva delavca skočila pod vlak. 24 letni težak Emil Matjašič je pil v nedeljo zvečer. v Sv. Križu pri Trstu nenavdno mnogo. Potem pa je odšel na železniško prago in se vlegel na tir z vratom na tračnici. Brzovlak mu je odrezal glavo. — Pred železniškim predorom pod Sv. Jakobom so našli v ponedeljek zjutraj nekega mladega moža z razklesano glavo. Dognalo se je, da je to 26 letni Valerio Ferri, čevljar, ki se je bil vrget pod vlak.

— Proračun za leto 1924 je Sežano spravil v obup. Stroški so preračunjeni nad 264.000 lir! Nekaj neverjetnega! Rumeljovo komisijarstvo spravi sežansko ob. čino v propast.

— V Sežani je umrl posestnik Anton Macarol 56 let star.

— Šola. S šolskim letom 1923/24 se je pričel vršiti pouk v vseh prvih razredih drugoletnih ljudskih šol v italijanskem jeziku. V šolskem letu 1924/25 se bo počele tudi v drugem razredu vseh teh šol v italijanskem jeziku. V naslednjih šolskih letih se bo postopalo na isti način pri nadaljnjih razredih, dokler se ne doseže popoln italijanski pouk. Taki so odredili bivši minister in tako se vrši potujočevanje ljudske šole v Juljski Krajini.

— Vprašanje zaostalih davkov razburja še nadalje goriško deželo. Iz Rima se je vrnila deputacija, ki je posredovala pri fi.

nančnem ministru. Baje bodo zaostali dav. ki deloma črtani. Deputacija poda podrobno poročilo na zborovanju svez goriških obrtnikov in trgovcev.

— 19 romarjev je padlo v jarek pri Gorici ob južni postaji, ko so se vračali domov v Latisano. Pred avtomobilom so se splašili konji, prevrnili se je voz in romarji so padli v jarek ter se poškodovali. Šest jih je ostalo v bolnici.

— Velika tatvina. V Tomaju pri Cer. netovih št. 40 so v noči od 7. na 8. tm. ta. tovi odnesli razne vrednosti cenjene na 50 tisoč lir, dve hranilni knjižici Jadr. ban. ke, vrednostne papirje, nekaj denarja, en možki in en damski kožuh, več zimse ob. leke perila, več parov čevljev in drugih raznih reči. Mogoče so šli tatovi čez mejo v Jugoslavijo. Svarimo pred nakupom.

Izpred sodišča.

— Mačka in klavniški oskrbnik. Oskr. nika občinske klavnice na Jesenicah Ign. Zmitka je obdolžil mesar Josip Ambrožič tako. le: Našega oskrbnika bo treba odp. stiti. Razbil je šipe na klavnici, obrezal mi je za skoro 2 kg mesa — in to brez kosti — nato pa se je zagovarjal na mač. ka, katerega pa je po dovršeni tatvini sam skustil k narezanemu kosu, da ga je še mač. ka malo raztrgal in zbrisal sled noža. To je gotovo »Kropar« naredil in treba ga je odpraviti. — Kropar Zmitka je tožil Ambrožiča radi obdolžitve, da krađe meso v kompaniji z mačkom in Ambrožič je bil obsoln na 200 Din globe in povračilo stroškov. Ambrožič se je pritožil na deželno vzklonno sodišče, ki pa je njegov priziv zavrnilo in potrdilo sodbo prvega sodnika.

— Hude oskrbnice. Še pred kratkim smo poročali o neki hudi, silno jezični in nagajivi hišni oskrbnici, ki pa je končno le enkrat naselila in dobila pred sodiščem pošteno plačilo za svoj preostri jezikež. Podoban slučaj se je odigral včeraj pred okrajnim sodiščem. Po dolgih in različnih šikanah v hiši se je oskrbnica mestne hiše v Gajevi ulici razjezila napreje nad dva. ma stanovalcema, ki sta hotela imeti ne. ko nedeljo zvečer vodo, katero oskrbnica — v hiši je ena sama vodna pipa — v ne. dello popoldne zapira in zakleka. Rabila je pri tem razne besede, katerih se v do. stojni družbi ne rabi. — Še huje pa je nahučila ta huda ženska malo po tem nje. govo soprog, katero je na odprtem jeziku v mestni hiši tako grdo opsovala, da se je ta občitnica zdelo izredno težka in se je gnusila celo sodniku, ki je vajen ta. kih prepirov in ženskega zmerjanja.

— Sodnik je obtoženko najprej poučil, da ima stanovalec, ki plačuje vodo, pravo. vico do vode, nato pa je po zaslišanju ne. katerih prič, ki so krivdo oskrbnice v pol. nem obsegu jasno potrdile, obravnavo pre. ležl v svrhu zaslišanja še nekaterih no. vih prič tako da bo stvar še bolj kompli. cirana in seveda tudi občutno dražja, kar ženske s takim jezikom tudi zaslužijo, ker kaj drugega. kot poštena obsodba. Nim itak nič ne pomaga.

Turistika in sport.

50LETNICA HRVATSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA.

V nedeljo 7. sept. se je v Zagrebu vr. šila proslava 50 letnice Hrvatskega planin. skega društva, kateri je prisostvovalo nad 500 članov ter nad 100 delegatov iz cele države. Vojsko so zastopali višji oficirji z generalom Uzun-Mirkovičem na čelu, deleg. acijo srbskih planincev je vodil dr. Ne. deljkovič, odposlanec Slovenskega planin. skega društva pa dr. Žižek. V slovenski de. legaciji se je nahajal tudi nestor sloven. skega planinstva, duh. svet. Aljaž. Sveča. no sejo v dvorani »Hrvatskega Sokola« na Wilsonovem trgu je otvoril podpredsednik P. D. g. Josip Pasarič, gimnazijski ravnat. elj, Orisal je historijar HPD. Nato je seja izvolila 10 častnih članov, med temi duh. svetnika Aljaža, ki mu je skupščina prir. edila burne in tople ovacije. Sledila so čes. titanja. Prvi so čestitali Slovenci, zastop. nik vlade dr. Gorkovič, ki je obenem izro. čil podporo 5000 Din ter obečal stalno vla. dno podporo in zastopniki hrvatskih javnih in kulturnih organizacij. Ob 11.40 se je zaključila seja in so otvorili kongres. Dr. Prebeg je referiral o organizaciji HPD in o njegovi bodočnosti, nadsvetnik Piscič o planinskih kočah, g. Pasarič o markiranju, g. Drugomanovič o važnosti planinstva za tujski promet in za gospodarstvo, g. Cve. tišič o zaščiti planinskih krajev, prof. Pa. lenovič o planinskem pomladku in o pla. ninski propagandi, g. Pevala o gojenju in zaščiti planinske flore. Tozadevne resolu. cije se predlože planinskim društvom na Hrvatskem Nato so razpravljali o osnutku planinskega saveza za celo državo. Hrvat. ski delegati so nasprotovali tej veliki or. ganizatorični ideji in so pristali samo na os. nutek planinskega »savjeta«, ki naj bi za. stopal planinska društva iz cele države na zunan in v državni napram vladi in javnim oblastnjam. V svet je so se delegirali za. stopniki srbskega, slovenskega in hrvat. skega planinskega društva. Delegati so se. stanejo v najkrajšem času, da definirajo organizatorično statuto bodočega savjeta. Zvečer se je po kongresu vršil v sokolski dvorani komerz, kjer so se izmenjale pri. godne zdravice. V ponedeljek ob 9. so dele. gati odšli na pokopališče in položili na grobove prvih ustanoviteljev HPD dr. Šlo. serja-Klekovega, dr. Gjura Žiljarija, Lju. devita Vukotiničevca in Josipa Torbarja venca. Nato so priredili izlet na Medved. nico. Zvečer so zaključili dvodnevno slavo 50 letnice z zabavo in plesom v dvorani Hrvatskega Sokola.

— Vest o izključitvi kolesarske sekti. je SK Primorja iz Jugoslovanskega kolesar. skega saveza, ki jo priinašaja današnji »Slo. venec«, je za enkrat od prve do zadnje besede grda izmišljotina sovražnega do. pisnika, ki išče priliko, kjer jo le najde, da škoduje iz konkurenčnih oztrav našemu vlezaslužnemu in po obsegu največjemu klubu Slovenije.

Slovanski novinarji v Ženevi.

Zastopniki slovanskega tiska pri zase. danju skupščine Društva narodov v Ženevi so nastopili:

Od poljskega tiska so poslali zastopni. ke: Vzhodna telegrafska agencija, Poljska telegrafska agencija, Czas, Gazeta War. szawska, Kurjer Codzienny, Kurjer Polski, Kurjer Warszawski, Journal de Pologne, Nasz Przegląd, Nowy Dziennik, Oberschle. sischer Kurier, Robotnik, Rzeczpospolita; od ruskega: Dni (Berlin), Gazeta Russe (Pariz), Information Russe; od ukrajin. skega: Dnipro; od češkoslovanskega: Ven. kov, Pravo Lidu, Darodni Osvozozen, Ga. zette de Prague, Zahranični Politika, Če. ske Slovo, Bohemia. Od jugoslovanskih no. vinarjev so dobili državne podpore za pot v Ženevo, kot smo poročali, le zastopniki vladnega tiska in pa neutralno »Vreme«, da se stvar malo zakrije, to so: za Sloven. ca in Obzor g. Viktor Schweiger (se upisal pod Chajger, izgovori Šažžé), stanujoč v Hôtelu de Russie, za Pravo g. Sokič, Hó. tel de Russie, za Politiko g. Milosavljevič (3, Chemin des Cottages), za Trgovinski Glasnik g. dr. Miletič (14, Rue Gourgau), za Vreme g. R. M. Josimović (4, rue du Mont-Blanc), za Novi Vek g. Lj. Vabič, (18, Boulevard des Philosophes), za Beograjske Novosti g. Milošević, za Novo Evropo g. dr. R. Mitkovič, 8. rue Saint-Victor.)

Evropski natečaj za mir.

Včeraj smo poročali, da je ameriški fi. lantrop iz Bostona, Edvard Filene ustanovil v Franciji, Angliji, Italiji in Nemčiji fond takozvanega evropskega natečaja za mir. Francosko razsodišče obstoječe iz profesor. jev in članov akademije, je pregledalo 5319 razprav in razdelilo nagrade. Prva nagrada v znesku 100.000 frankov je bila priznana razpravi št. 2939, druga 30.000 fr. razpra. vi št. 3329, tretja 20.000 fr. pa razpravi št. 2786. Imena avtorjev teh razprav bodo ob. javljena te dni.

Avtor prve razprave razlaga razne kri. ze, ki teže Evropo po vojni. Za vsako krizo predlaga lek v duhu mednarodne solidarnosti in sodelovanja. Svojo razpravo začne. nja z reparacijami in medzavezniškimi dol. gov. Vsa nova Evropa je zainteresirana na rešitvi reparacijskega konflikta. Od tega je odvisen njen mir in zmaga ideje pravično. sti, na kateri mora sloneti bodoči socialni st. in prvi rad evropskih narodov. Metode, ki jih priporočajo strokovnjaki, imajo tri dobre plati: one so jasne, popolne in enot. ne ter nudijo možnost, da se pravično uve. ljavi. Te metode je mogoče realizirati sa. mo s pomočjo mednarodnega organa, ki bo moral dolgo leta delovati docela neodvisno od drugih faktorjev. Ta cilj more doseči edinole mednarodni organizem, ki ga pri. znavaajo vse države, t. j. Zveza evropskih narodov.

Zanimivo je, kako pride avtor do tega zaključka. »Nekateri narodi«, pravi med drugim, »sedanji zmagovalci, so se zadolžili drugim vzeznim narodom, da bi mogli zdr. žati v vojni. Med njimi je mnogo takih, ki so obenem upniki enih in dolžniki drugih narodov. Vsak tak narod pa hoče poravnati svoje dolgeve samo tedaj in toliko, kadar in kolikor dobi od svojih dolžnikov, zlasti od bivših sovražnikov. Na koncu te varige upnikov in dolžnikov je samo en narod s terjatvami in brez dolgov, t. j. ameriški. Tako je torej rešitev tega problema odvla. na od Amerike. Vse kaže, da bi bili Ameri. kanci pripravljeni pomagati drugim ednole v tem slučaju, če Evropa končno uredi svo. je razmere in izdela splošni načrt za izpla. čila, ki bi zadovoljili vse, ne da bi koga škodovali. Ni organa, ki bi mogel sestaviti ta načrt nepristransko in objektivno, iz. vzmši mednarodni organizem, zvezo ev.ropskih narodov. Kadar stopi pred ameri. škni narod zveza evropskih narodov kot mandatov vseh, tedaj pove ameriški narod, kakšno stališče zavzema napram svetovni zvezi narodov.«

Nato opisuje avtor najboljše razprave mednarodni organizem, ki bi mogel stabi. lizirati vse valute ter sanirati žalostno sta. nje industrije, ki ima čedalje več brezpo. selnih. Govori tudi o krizi cirkulacije, ki izključuje vsako blagostanje v Evropi. Ev. ropo se bori tudi s socialno krizo, ki je naj. bolj zadelo inteligenco. Razmere, v katerih žviotari inteligenca, so tako žalostne da človeštvo, lahko zaide v pesimizem in splošno krivčnost. Ekonomsko nesigurnost bo mogoče ublažiti s pomočjo mednarod. nega statuta dela, krizo, ki izvira iz politič. ne nesigurnosti, bo mogoče odstraniti po mnenju avtorja z nastopnimi sredstvi:

1. V Zvezo narodov morajo biti spreje. ti vsi evropski narodi brez izjeme. 2. Zveza narodov mora biti kompetentna za rešitev vseh konfliktov. Vsak spor med posamnimi narodi spada pred ta forum, ki ima v vseh ozihrh odločilno in končovalno besedo. 3. Zveza narodov mora imeti tudi vsa sred. stva, da prisili k pokorščini tiste države, ki bi se prostovoljno ne hotele ukloniti.

Ta sila bo oborožena dotle, dokler bo. do v Evropi narodi, ki niso člani Zveze narodov in dokler bodo sami v Zvezi nar. dov narodi o katerih val vemo, da se niso ne materialno ne moralno docela razorožili. Pozneje bi se Zveza narodov polagoma raz. orožila in nastopala samo z nekrvavimi sredstvi — s trgovskimi in finančnimi re. presiljajmi, z blokado itd.

Avtor razprave govori dalje o krizi principov, čije vzrok je vera v silo, napre. dek materializma, postritev nacionaliz. ma. Zveza evropskih narodov bo morala začeti sistematično borbo, da vrne Evropi mir, idealizem in spoštovanje drugih na. rodnosti, da ustvari tako evropsko in med. narodno razpoloženje. To bo mogla storiti le tedaj, če bodo v njenih rokah umstvena in finančna sredstva listi, brošure, knjige, letaki, kinematografi, brezčinski brzojav in druga propagandna sredstva.

Avtor sklepa svojo razpravo takole:

1. Krize, posledice vojne, ki kompromi. tirajo blagostanje in sigurnost Evrope, niso samo političnega in ekonomskega značaja, temveč tudi socialnega, umstvenega in

nravnega. Rešiti jih je treba vsestransko. Vsaka delna rešitev ostane brez uspeha.

2. Apeli na narode (volitive) so zadnje čase dokazali, neke bolj drugod manj, da so evropski narodi zelo vneti za idejo miru in da si sami žele zopet miru in reda.

3. Sredstva, ki jih predlagam za rešitev vseh perečih problemov, so morebiti na vi. dez nekoliko pretirana, toda volja narodov govori za to, da bi imela uspeh.

4. Izvirajo iz edinega principa človeške politike. Uveljavljati jih lahko samo Zveza ev.ropskih narodov, ki bi bila članica svetov. ne Zveze narodov, toda boljše oborožena kot slednja, ker ima pred seboj gotove ci. lje.

Za uspeh te ideje je neobhodno, da pri. stopi Rusija k Zvezi narodov in da se zav. zame Amerika za svetovno solidarnost narodov.

Volitive v krajni šolski svet na Viču.

Včeraj 10. t. m. so se vršile vo. litve v krajni šolski svet na Viču, ki šteje 7 članov in sicer 4 za obč. Vič, 1 za obč. Zg. Šiške, 2 člana pa sta po zakonu imenovana in sicer zastopnik šole in cerkve.

Navzočih je bilo 34 oddelčnikov: 28 z Viča, 6 iz Zg. Šiške. Najprej sta se volila zastopnik in njega namestnik iz Zg. Šiške in bila soglasno izvoljena gg. Janežič Rudolf in Škof Franc, ki pripadata socijalistični stranki.

Po tej izvolitvi je odredil z. ž. pan četrturtni odmor za eventualni raz. govor med posamičnimi strankami. Na. predne stranke so stale na stališču, da se z oziroma ra to, da nima nobena stranka večine v obč. odboru, radi mandati v krajni šolski svet razdeli tako, da nobena stranka ne bo imela večine, to se pravi, da bodo morale delati vse stranke skupno le za koristi šolskih zadev. Po tem predlogu bi naj dobila vsaka stranka 2 mandata, de. mokracije, socijalisti in klerikalci za. stopnika šole in cerkve, ki sta oba pri. staša SLS.

Ta pravična razdelitev pa gg. kler. ikalcem, ki vedno povdajajo svojo lojalnost in pravičnost, ni bila všeč. Takoj, ko so zaznali situacijo, je vzel njihov generalni štab zakonik v roke in začeli so stikati po paragrafi, po. klicali k sebi predsednika socijalistov in ga skušali pregovoriti, g. Župan so pa šli pregovarjat druge odličnjake v socijalistični stranki. Vsako pregovar. janje je bilo brezuspešno; klerikalci so bili deprimirani do skrajnosti in g. nad. učitelj je v imenu SLS podal protestno izjavo čes, da se bo iz tega krajnega šolskega sveta izrinilo najmočnejšo stranko v občini in izjavil, da bodo oddali prazne glasovnice.

Izvoljeni so bili nato z 21 glasovi sledeči gg. Knez Andrej, Borštnek Pa. vel, Petrovič Jurij, Gorjup Viktor; 11 glasovnic je bilo praznih; 2 klerikalca sta ga pa polomila ter oddala glasov. nice s klerikalnimi kandidati.

Kino Ideal

predvaja od četrta 11. t. m. do včetrši nedelje 14. t. m. najnovejšo filmsko atrakcijo

Dunajski Prater

5835

Ljubavni roman dunajske deklice v 8. delanji. V glavni vlogi Mary Hildin. Film je vlezanimiv, vzet izza življenja ljudstva in avstrijskega dvora.

Krvavi izgredi na Slovaškem.

Slovaška ljudska stranka (klerikal. ci) je sklicala v nedeljo v Trnavi ljud. ski shod. Hotela je porabiti ugodno pri. liko, ko je prispelo v Trnavo mnogo posestnikov gospodarske razstave, da si pridobi med ljudstvom čim več prista. šev. Klerikalci so pač povsod enaki de. magogi, razlika med našimi in slovaški. mi je samo ta, da slednjim delo ne gre tako gladko od rok, ker je slovaško ljudstvo bolj pametno kot naše. V Tr. navo so prispeli seveda tudi klerikalni mogotci, poslanec Hlinka, senator Dur. čansky in poslanec Labay z večjim šte. vilom svojih priganjcev. V Trnavi so že opetovano nameravali speljati vodo na svoj mlin, toda zborovanje se jim je vedno izjalovilo. Klerikalni govorniki so se vračali osramočeni, nedolžno ljud. stvo pa tepeno. Tako so priredili ne. davno politični shod pod pokrovitelj. stvom samega škofa; na tem shodu je prišlo do krvavih izgredov, čijih žrtev je postal delavec Mikuša.

Tudi v nedeljo je tekla v Trnavi, po volji teh ljudskih zapeljivcev, kri. Dočim je poslanec Hlinka govoril, so začeli komunisti in socialni demokrati razbijati shod. Hlinka je kričal na vso moč, toda komunisti so mu odgovorili z burnimi medklici in protesti. Nahuj. skano ljudstvo je končno planilo na ko. muniste in socialne demokrate. Posle. dica klerikalnega demagoštva je bila ta, da so bili trije socijalisti, med njimi brat poslanca Kubala, težko ranjeni in prepejani v bolnico. Po zraku je letelo

kamenje in polena, ki sta jih metala oba sovražna tabora. Več oseb je bilo lahko ranjenih. Tudi poslanec Hlinka, senator Durčansky in urednik «Slovaka» Karel Sidor so dobili svoj delež.

Toda klerikalna politična zagrizenost ne pozna meje. Hlinka je govoril dalje, ne glede na kamenje in polena, ki so letela nad glavami zborovalcev. Takoj nato je prišlo do novega spopada, pri katerem sta bila težko ranjena dva komunisti. Za Hlinko je poskusil svojo srečo senator Durčansky, ki pa tudi ni uspel. Čez nekaj minut je moral utihniti.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 11. septembra 1924.

Daleč smo prišli.

Prav za prav smo že tako daleč, da nedostaja samo še nekaj korakov, pa bomo tam, kjer je konec normalnega pravnega in socialnega življenja in začetek splošne anarhije. Demagogija in hujškanje nista še nikjer in nikoli obrnila dobrega sadu. Tudi pri nas ga ne bo, pa naj nas krivci še tako tolažijo, da je treba politične razmere razčistiti s pestmi in demagoškimi razžiganjem plemenskih, stanovskih in verskih strasti. Vsaka stvar ima svoje meje in tudi politične razprtije bi morale nekoliko omejit, da nas ne spravijo v največjo nesrečo.

Pri nas hodi politika prav čudna vota. Cepi in razkraja družabne sile, namesto da jih drži in spaja za skupno delo v korist državi in ljudstvu. Politika in plemenska mržnja je ustvarila atmosfero, v kateri se človek ne čuti več varnega svojega življenja in imetja. Ker ni močne roke, ki bi napravila v javnem in privatnem življenju red, ki bi brezobzirno izruvala iz našega državnega organizma plevel, pa najsi je zrastle na politični, stanovski ali navadni zločinski nji, ki dogajajo slučaj, kakor oni na progi med Zagrebom in Stenjemcem, kjer so neznanji tipi, menda za zabavo, obstreljevali brzovlak. Ali se moremo potemtakem še čuditi, da se tuji čedaje bolj izogibljajo Jugoslavije kot države, kjer nimajo nobene garancije, da ne izgube imetja ali pa celo življenja? Z državno avtoriteto, ki smo ji že davno zapeli requiem, je legla v grob tudi pravna sigurnost, ker se nihče več ne zmeji za zakone, čijih veljave je padla tako nizko, da v večini slučajev sploh ne dosežejo svojega smotra. Nič čudnega. Saj se menja kakor pariška moda najvišji državni funkcionarji po posamnih pokrajinah, saj so na dnevnem redu slučaj, da vlada razveljavi ali pa kar preze določbo, ki je doslej vsaj deloma ščitila državljansko svobodo. Stabilnosti že davno ne poznamo več ne v politiki, ne v administraciji in upravi, še manj pa v privatnem življenju, kjer je vsak državljani izpostavljen šikanam raznih političnih in plemenskih hujškančev.

To žalostno stanje, izraženo v nešteti krvavih izgredih zadnjih dni in potrjeno z obstreljevanjem brzovlaka na progi Ljubljana—Zagreb, kliče glasno po remedur dotedanjega načina in metod naše državne uprave. Javnost ima popolno pravico, zahtevati od vlade, ki sama zatrjuje, da hoče vladati v imenu zakona in reda, naj z energično roko stori konec tej pojavi, ne oziroma se na politične ali katerekoli druge motive. Kdor zanaša v družabno življenje nered, kdor tako ali drugače ogroža življenje in imetje mirnih državljanov, mora tudi odgovarjati pred zakonom, ki je za vse enak. Kdor hoče vladati v interesu vseh državljanov, ne glede na politične ali stanovske pomisleke, mora znati tudi upravljati tako, da pesti in samokresi ne bodo več označali preteče anarhije.

★ ★ ★

— Sestanek Davidovičevih pristašev pri «Lloyd». Včeraj zvečer je bil v restavraciji Lloyd zaupni sestanek Davidovičevih pristašev, ki pa ni dosegel svojega namena, ker je nudi v vseh ozirih prav žalostno in klavarno sliko. Zbralo se je kakih 32—34 oseb, večinoma radovednežev iz naprednih vrst, ki so si hoteli ogledati to novo politično akcijo. Shod je skical, kakor čujemo, dobrovoljec dr. Hebej, ki je tudi nastopil kot prvi govornik. Povedal ni nič novega. Kot bivši dobrovoljec je pravil, da ni bil zadovoljen z nobeno dosedanjih vlad, da pa mu je še najbolj simpatična Davidovičeva vlada takozvanega narodnega sporazuma. Obširno je govoril o svojem življenju in trpljenju za Jugoslavijo ter vabil maloštevilne poslušalce, naj se pridružijo novi politični struji v Sloveniji, ki bi podpirala Davidovičev kabinet. Strinjalo se je z njim samo nekaj gospodov iz katoliške tiskarne in trgovce Sajovic, ostali pa sploh niso reagirali na njegova izjavljanja. Na sestanku je bil navzoč tudi g. Viktor Zalar, ki je pa ostal ves čas pasiven. Na predlog nekega gospoda iz katoliške tiskarne je bil izvoljen za predsednika tega »impozantnega« zborovanja g. Planinec, ki je izjavil, da je sicer pristaša NRS, da prevzema predsedstvo, če že hočejo. Nato je ponovno spregovoril dr.

Policija in orožništvo sta bila marljivo na delu. Več oseb je bilo aretiranih. Samo policiji in orožništvu gre zasluga, da ni tekla kri v potokih in da po shodu ni ostalo na mestu spopadov več mrtvih. Tako se torej udeležuje tista stranka, ki trdi, da črpa svoj politični evan-gelji iz krščanskih idej. To so res imenitni kristjani, ki tako spoštujejo božjo zapoved — ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Značilno pri tem je dejstvo, da se prepeajo na slovaškem komunisti s klerikalci, dočim so pri nas najboljši prijatelji.

Hebej, ki pa tudi to pot ni imel uspeha. Navzoči pristaši naprednih strank so sprejeli njegov govor molče. Končno je nastalo običajno besedičenje in prekanje, ki je nudilo klavarno sliko popolnega idejnega kaosa. Očividna nakana klerikalcev, ki jim je dobrodošla vsaka prilika, da bi se bolj razdvojili napredne vrste, se je včeraj docela izjavila.

— Brzjavni pozdrav Davidovičevim pristašom. Sinočnje zborovanje Davidovičevih pristašev v Ljubljani je pozdravil dr. Toplak iz Maribora s to-le pompozno brzjavko: »Snoči doznal za Vaš zbor. Žal, osebo zadržan, Vas bratski pozdravljam. Sporocam, da sta mi šef vlade Davidovič in glavni odbor pgerila vrhovno vodstvo stranke za celo Slovenijo in pridržujem si vse odločilne ukrepe. Organizacijsko tajništvo, drugače nič. Poročajte tu sem in se obrnite name za nadaljnja navodila. Zdravo! Dr. Toplak.«

— Vrhovno vodstvo nove stranke v Sloveniji, ki šteje komaj 10 članov, je torej spregovorilo svojo besedo.

— Delovni čas v trgovinah. 8. t. m. se je vršilo v Beogradu zborovanje predstavnikov trgovskih združenj v področju beogradske trgovske zbornice glede določitve in ureditve delovnega časa. Dosežen je bil sporazum, da se trgovine odpirajo in zapirajo: od 7. do 12. in od 2. do 7.

— Imenovanje. Za inspektorja srednjih šol v ministrstvu prosvete je imenovan gimnazijski ravnatelj v Užicu g. Pavle Vujić.

— Dr. Ploj v Beogradu. V Beograd je prispel predsednik naše delegacije za trgovinska pogajanja z Avstrijo dr. Ploj, da dobi od vlade potrebna navodila.

— Zdravniška pripravna skupina. V ministrstvu narodnega zdravja je podpisani nov pravilnik o službi zdravnikov v takozvani pripravni skupini. Na temelju tega pravilnika mora vsak zdravnik služiti v tej skupini najmanj tri leta. Radi specializiranja lahko služi zdravnik po enem letu službe v tej skupini, ki se mu vračuna v privatno skupino, v bolnicah vseh večjih mest naše države.

— Minister prosvete in sv. Sinod. Te dni se bo vršila konferenca med prosvetnim ministrom in član sv. Sinoda, na kateri se bodo razpravljala vprašanja in sklepi, ki so se storiili o priliki svečanosti v Peči.

— Premestitev učiteljev trg. šol. V trgovinskem ministrstvu pripravljajo ukaze o premestitvah višjega in nižjega trgovskega učiteljstva.

— Deputacija učiteljev pri prosvetnem ministru. Kakor javljajo današnji beogradski listi, se danes zglasil deputacija UJU pri prosvetnem ministru ter mu predložil vse resolucije in predloge sprejete na zadnjem učiteljskem kongresu v Dubrovniku. Deputacija bo od ministra zahtevala, da se zavzame za izboljšanje gnotnega položaja učiteljstva. Posebne predloge bo stavila glede predčasne vpokojitve nekaterih učiteljev.

— Kongres zobotehnikov. 14. in 15. septembra se vrši v Beogradu v dvorani hotela «Imperial» kongres zobotehnikov iz vse države. Na dnevnem redu tega kongresa bodo sledeče točke: reorganizacija in koncentracija pokrajinskih in mestnih odborov, pretes načrta zakona o zobotehnikih, resolucije za narodno skupščino in za ministrstvo trgovine ter narodnega zdravja, eventualije. Podrobna obvestila daje tajništvo saveza zobotehnikov, Beograd, Terazija 7, palača Izvozne banke.

— Djuerne drž. uradnikov za uradna potovanja v inozemstvo. Ministrstvo financ je izdelalo poseben pravilnik za djuerne drž. uradništva, ki potuje po uradnih opravkih v inozemstvo. Djuerne se ravna po položaju drž. uradnika, ne smejo pa presegati 50 švic. frankov dnevno.

— V naše državljanstvo so sprejeti dosedanj rusk državljani: Sergej Skakov, dr. Andrej Volčkov, Vasilij Istomin, Vladimir Botorski, Aleksej Sapkin, Aleksej Zuvarski, Sergej Rostovcev, Mihailo Sejbak, Boris Borodin, dr. Ojorđe Kameneckij, Niketa Saljnikov, Aleksander Zagriazskij in Ana Titova; nadalje češkoslovaška državljana Frano Suhi, orožniški narednik v Kovačici, in Ela Mariček, uradnica splošne gospodarske banke v Beogradu.

— Odhod članov ameriškega društva za zaščito dece. Člani ameriškega društva za zaščito dece, g. Chedborn in Kingsberg so zapustili Beograd in se vračajo v Ameriko.

— Zbližanje našega in švicarskega rdečega križa. Švicarski rdeči križ želi stopiti z našo tozadevno organizacijo v bližnje sike in organizirati nekako skupno akcijo. Tozadevni predlogi so že dospeli v Beograd.

— Obsodba bivšega komunističnega poslanca. Mestno sodišče I. stopnje v Beogradu je obsodilo bivšega komunističnega poslanca Kosto Novakovića, avtorja brošure «Makedonija — Makedoncem», na 6 mesecev zapora na temelju zakona o zaščiti države. Lastnik tiskarne Nikola Stefanović, ki je bil osumljen, da se je brošura tiskala v njegovi tiskarni, je bil oproščen radi pomanjklivosti dokazov.

— Posojilo pasivnim krajam. Ministrski svet je pripravljen odobriti pasivnim krajam posojilo v znesku 11 milijonov dinarjev.

— Nekoga sektanta so izvalili v Slovenijo. Nekoga sektanta so izvalili v Slovenijo. Nekoga sektanta so izvalili v Slovenijo.

— Iz krogov starišev na deželi smo dobili dopis, ki izraža, da se zakon o pobljanju draginje in brezvestne špekulacije ne vporablja povsod, kjer treba. Izkorišča se položaj podeželskih starišev, ki morajo svoje otroke šolati v mestu in od katerih se zahteva od leta do leta vedno višja mes. plačila, katera morejo zmagovati le najmo-tejši sloji. V velikih stiskah in v nesreči so stariši, ki ne morejo pustiti svojih otrok samo pri ljudskoškoli izobrazbi. Morajo se pač udati vsem zahtevam v mestu, kjer se danes plačuje za najmanjšega dijaka na mesec po tisoč do tisočdesetpetdeset dinarjev ali še več. Posebej plačilo za kurjavo, razsvetljavo, perilo itd. Zahteva se v slučajih, da se pripravi kar cela bala... Ker je preveč, je preveč. Kakšni so stroški za hrano in kakšna je hrana? To naj služi v podbudo starišem, da se oglašijo na skupnem sestanku proti vsakemu izkoriščanju in zahtevajo od oblasti zase zaščito.

— Tako nam piše skrben oče z dežele, ki hoče, da bi bilo plačilo za otroke primerno in odgovarjajoče preskrbi in prehrani. Dijaške gospodinjice imajo svoje zahteve, stariši tudi svoje. Razvija se spor, katerega treba poravnati. Ni dvoma, da imajo tudi stariši prav. Ker je sporen razgovor o stvari, naj se čujejo glasovi z obeh strani, ker le potem bo mogoče doseči povoljne dogovore, ki imajo služiti v dobro dijakom.

— Ne v Konjicah, ampak v Kokarjih je izvoljen za župana naprednjak gosp. Fran Cajner. S tem je popravljen včerajšnja napačna vest.

— TOVARNA BOMBAŽNIH TISKALNIN V KRANJU. Tovarna bi gotovo že začela z obratom, da lo pri gradnji in izpopolnjevanju že dograjenih stavb ni oviralo skrajno neugodno vreme v letošnjem poletju. Pričakuje pa se, da bo prišla z obratom že v oktobru. Tkalnica je že popolnoma izgotovljena ter so v njej montirani že vsi stroji. 6000 m² obsegajoče poslopje tiskarne za blago se pa dograja in bi bilo pri lepem vremenu že gotovo. Tu di kotlarna s tremi parnimi kotli bode v kratkem dograjena. Tovarna je postavila tri lepe stanovanjske hiše in sicer dve enonadstropni in eno dvonadstropno. V dveh že stanujejo mojstri, v eno pa se še naselijo mojstri in uradniki. V zadnjih dneh se je dogotovila napeljava električnega voda iz Završnice. Obenem pa se napeljuje električna moč tudi iz Majdičeve elektrarne. Tovarna bo na ta način oskrbovana z električno močjo iz dveh central. Na Gušterju, kjer tovarna stoji, je postavljen lep transformator.

— Novi mineralni vrelci. V Beograd se je vrnila komisija, ki je proučevala nove mineralne vrelce po raznih krajih naše države. Iz poročila izhaja, da so se našli v Arandelovcu in v Vranjici zelo obsejni mineralni vrelci, za katere bo ministrstvo narodnega zdravja v kraikem odobrilo kredite, da se na ta način lahko že prihodnje leto uporabljajo po široki javnosti.

— Samomor v Beogradu. Iz Save pri Beogradu so potegnili truplo 13 letnega muslimana Ramisa Kruševljanina, ki je bil prvi beogradske Don Juan. Mladenič je bil zal in postaven fant in so ga ženske zelo ljubile. Njegovi pikantri doživljaji, ki jih je imel tudi z boljimi damami, so bili znani po celem Beogradu. Njegova lepota pa je postala zanj usodna. Zabel je v družbo padlih žensk in tu si je nakopal strašno bolezen. Lahkomišljen kakor je bil, ni šel k zdravniku, dokler se mu niso na celem telesu pojavile rane. Zadnje čase se je zaljubljal v neko Romunko, ki ga pa je zapustila, čim je zaznala za njegovo bolezen. To je delovalo nanj tako strašno, da je sklenil, da izvrši samomor. Skočil je v Savo in utonil.

— 104 letna starka umrla. V slavonskem selu Posavski Podgajci je umrla te dni v visoki starosti 104 let starka Janja Matič. Starka je bila radi svojega zlobnega jezika nepriljubljena in so jo splošno nazivali «sitna babica».

— Samomor pri Zagrebu. Na Savski cesti v Zagrebu se je vrgla včeraj pod vlak neka okoli 30 let stara ženska, čije identitete dosedaj še niso mogli ugotoviti. Vlek je neurečeno popolnoma raztrgal.

— Oropan inkasant. Inkasant družbe «Jugoslavija» Fran Vergles v Zagrebu, je sedel na klopi na Trgu 1, ko sta nenadoma pristopila dva neznanca, od katerih mu je eden pomolil pod nos steklenico. Vergles se je takoj onesvestil. Ko se je zavešal, je opazil, da mu je izgnila torbica z 800 Din. Policija je uveljavila preklado, da se dožene resnica na stvari.

— Požar v bolnici. Čin maščevanja. V tork 9. t. m. okoli 19. je izbruhnil v hlevu dež. bolnice v Ljubljani požar, ki se je takoj bliskoma razširil. V bližini se nahajajo delavci so takoj pričeli z reševanjem akcijo in na lice mesta je prispela tudi takoj požarna bramba. Tekom kratkega časa je bil ogenj omejen in udušen. Škoda je minimalna, ker je zgorelo samo par 100 kg sena. Kakor se je kasneje ugotovilo, je hlev zažgal delavec Fran Hipfel, rojen 1. 1870 v Gradcu in pristojen v Belo peč. Hipfel, ki je brez posla, je nazadnje služboval v bolnici, kjer pa je bil radi tatvine vreden odel pred kratkim odpuščen. V tork se je zopet oolasil pri vodstvu bolnice in prosil, da ga ponovno sprejmejo v službo. Ker je bila njegova prošnja odklonjena, je iz maščevanja zažgal hlev. Hipfel, ki je bil aretiran, se zagovarja, da je to storil v pijanosti.

— Našilen gost. V neki gostilni v Komenskemu ulici je napravil stavbni delavec Karol Lazner večji zapitek, ki ga ni hotel poravnati in je postal celo nasilen. Ko mu je gostinčar zagrozil, da ga ovadi. Začel je metati kozarce po sobi, pri čemur je razbil 150 Din vredno šipo na vratih in je nato pobegnil.

— Policijske prijave. Tekom včerajšnje dne so prispeli na polico sledeče ovadbe: radi tatvine 2. kaljenja nočnega mru 1. pijanosti 1. cestno policijskega reda 1. prekoračene pol. ure 1. telesne poškodbe 1. navijanje cen 1. ponverbe 1. pas. 1. kontumac 1. Aretacije: radi tatvine 1. radi vlačuganja 1. Tatvine. Krojaču Feliks Potončniku je bila v Židovski ulici ukradena z zida napisna tabla, vredna 100 Din. — Zasebnici Frančiški Vidmar, stanujoči na Karloški cesti, je bilo iz kovčeka v stanovanju ukradeno 200 D.

— Vremenska napoved. Spremenljivo, bolj hladno vreme. Dež tu pa tam ni izključen, vendar se ni bati stalno deževnega vremena.

— Kavarna Central vsaki dan koncert ruskega damskega orkestra.

— Opozorilo. Več tisoč parov (ostankov posameznih vzorcev) tovarov «Pekose prodaja od vstetega 20. tm. po znatno nižnji ceni samo v trgovini Aleksandrova cesta št. 1, na kar se cenj. občinstvo vljudno opozarja.

Tragedija filmske igralke. Samomor filmske dive Eve May.

Kakor poročajo današnji dunajski listi, se je v hotelu «Herzoghof» v Badnu pri Dunaju ustrelila v sredo ponoči glasovita filmska diva Eva May. 23letna hčerka Mle May. Vzrok samomora do sedaj še ni znan, znano pa je, da je Eva May že lani poskusila izvršiti samomor, ki pa se ni posrečil. Eva May, splošno znana najpopularnejša filmska umetnica, čije filmi so se predvajali tudi v Ljubljani, je bila že pol leta ločena od svojega tretjega soproga, filmskega režiserja Manfreda Noah. Filmovala je ni nad leto dni. Njen zadnji film je bil «Tajni agent». Stanovala je v Badnu pri svojih starših. O podrobnostih tragedije lepe in priljubljene filmske dive spregovorimo pozneje.

Grozni roparski umor na Raki.

Z Rake nam poročajo o groznem roparskem umoru, ki je bil izvršen v gozdu posetnice Marije Klemenčičeve iz Ardra pri Raki. Posetnica je pred nekaj dnevi odšla v gozd ter je tam našla grozovito razmesarjeno truplo doslej nepoznane, a že med 1. in 8. avgustom umorjene ženske. Ta ženska je morala biti stara okoli 50 let, je 160 cm visoka, sivih las, precej močne postave ter je bila oblečena v ponošeno temnoplavo korenasto krilo z malimi belimi kockami (karirasto krilo), na glavi je imela rumeno, s črnkastimi rožami prepleteno ruto.

Na lice mesta došla sodna komisija je pozneje ugotovila, da gre za roparski umor. Identiteta umorjene še ni dognana. Tudi sledovi za morilec so popolnoma izbrisani.

Umetne razglednice

po nižjani ceni (100 kosov od dinarjev 30— naprej) nudi

Narodna knjižarna v Ljubljani.

Iz Celja.

— Porota. Zadnji dan porotnega zasedanja se je zagovarjal radi vloma Lovrenc Puc, ki je obtožen, da je kradel razno manufakturno blago po celjskem, šoštanjskem in slovenjegraškem okraju. Po dnevi je kradel po raznih trgovinah, po noči pa izvrševal razne drzne vlome. Škoda, ki jo je povzročil s tatvinami in vlomi, znaša nad 100.000 Din. Obsojen je bil na šest let težke ječe. — Zadnji se je zagovarjal Miha Gradič, kateri je nekega večera hotel v spanju ukrasti nekemu Čepinu iz žepa zlatnike po 10 in 20 kron, katere je baje imel Čepin pri sebi. Prezeral mu je žep, pri tem pa se je Čepin zbudil. Obtožen se je zagovarjal, da je hotel Čepina samo okraštiti. Čepin pa je trdil, da ga je Gradič hotel oropati. Porotniki so potrdili vprašanje glede tatvine, nakar je bil Gradič obsojen na 10 mesecev težke ječe. S tem je bilo porotno zasedanje končano.

— Seja celjskega obč. sveta se vrši v petek dne 12. t. m. ob pol 19. uri ter se po potrebi nadaljuje v soboto 13. t. m. ob pol 19. uri. Na dnevnem redu je zlasti službena pramiatka za mestne uslužbence. Ta seja je zadnja sedanjega obč. sveta.

— Poročilo se je 9. t. m. Ladislav Brezovnik, trgovec v Voljniku pri Celju, z gđ. Tončko Albrehtovo iz Hotedršice. Bilo srečno!

— Nesreča. Pri lomljenju kamena za cestni posip je kamenje zasulo vlnčarja Godeca Ignaca iz Tepanja. Spravili so ga poškodovanega v bolnico v Celje.

— Pretep med vaškimi fanti. V nedeljo so popivali fantje o Ostrožnem v celjski okolici. Neki Velenšek jih je miril, pri tem ga je nekdo z nožem zabodel v hrbet. Istotako je bil zaboden z nožem v hrbet neki Stefan Gaberšek iz Ostrožnega, ko se je vračal iz gostilne domov. Poškodovane so spravili v bolnico, pretepače pa v zapor.

— Imenovanje. Za učitelico na dekliški šoli v Celju je imenovana gđ. Marija Jurčević. Pri tem je bilo prežrti mnogo domačih kompetentnih, ki že doli časa službujejo na tej šoli. Tako deli pravico vlada zakona in reda.

Iz Maribora.

—m Mariborske vesti. Porota. Včeraj se je vršila obravnava proti lovcu Martinu Turku, ki je 6. julija t. l. v Sv. Lovrencu na Pohorju ustrelil Alojzija Pačnika in sicer iz maščevanja, ker mu je ta prevzel ljubico, neko Veroniko Fljavš iz Sv. Lovrenca. Posestnik Fljavš je svoji hčeri povedal, govoriti s Turkom in Veronika sama ni več marala zanj, ker se je spoznala s Pačnikom. Turk ji je vsled tega zagrozil, da bo ustrelil njo, očeta in onega, ki jo bo imel. Dne 6. julija je svoj namen res izvršil. V gozdu je zvečer naletel na Pačnika in ustrelil nanj. Prestrelil mu je obe nogi in je Pačnik vsled izkrvavljenja umrl. Pri obravnavi se je obtoženec zagovarjal, da je streljal le v silobranu, ker je videl, da ima Pačnik v roki orožje in se je bal. Porotniki so verjeli njegovemu zagovoru in so potrdili vprašanje glede prekoračenja silo. brana, zankali pa vprašanje na umor in uboj, nakar je bil Turk obsojen na 6 mesecev ječe. — De t o m o r. Pred porotnike je stopila nato mlada detomorka komaj 21 letna Lina Krčmar iz Morave v Prekmurju. Obtoženka je dne 9. avgusta t. l. zadavila svoje tri mesece staro nezakonsko dete. Porotniki so potrdili njeno krivdo v smislu obtožbe in je bila Lina obsojena na 3 leta težke ječe. — Č e d n a , d r u ž b a . Zanimiva je bila razprava pri trgprestni detelji. ci vlomilec in sicer proti 18 letnemu Ign. Znidariču, 24 letnemu hlapcu Stefanu Kosaču iz Ljutomeri in 20 letnemu hlapcu Miha Hladnu iz Stročje vasi. Vsi trije so v noči od 3. na 4. avgusta t. l. vlomili v m. karno Ludovika Mohoriča in odnesli 26.000 Din gotovine. Ter tehtnice ter par drugih predmetov. Obsojeni so bili: Znidarič na 2 leti, Kosač na 18 in Hladen na 20 mesecev težke ječe.

—m Samomor. Dne 4. tm. se je v Zikar. jih, občina Sv. Barbara obesil 11 letni Janez Vindič, sin preužitkarice. Dečko je bil zelo svojevoljen in len in je večkrat izrazil, da se raje obesi, kot bi moral delati ali se učiti.

—m Jesenske konjske dirke v Mariboru se bo udeležilo tudi 28 zunanjih dirkačev. Vse konkurence so kvalitativno in kvantitativno dobro zasedene.

—m Sokol v Studencih proslavi v nedeljo 14. tm. petletnico svojega obstoja. Slavja se udeležijo tudi sokolska društva iz Maribora in okolice. — Orjuna priredi v soboto 13. tm. volilni shod na dvorišču Narodnega doma.

—m Invalidski dan v Mariboru. Udr. vojnih invalidov priredi 13. in 14. tm. svoj invalidski dan. Prodajali se bodo invalidski znaki in korist udruženja. Ker ima ta akcija plemenit namen in se bo nabrali denar porabil predvsem za podporo onemoglih invalidov in sirot, pričakuje odbor, da jo bo občinstvo podpiralo.

—m Beg iz jetnišnice. Iz zaporov mariborskega sodišča je pobegnila znana, že večkrat kaznovana tatica Marija Korošec iz Jablane, ki bi morala čez par dni v Begunje. Do sedaj jo še niso prišli.

—m Usoda zapuščenih dece. V nedeljo so bili od strážnika ustavljeni trije otroci v starosti od 3 do 10 let, ki so pohajali po mestu. Otroci so doma iz Račja pri Mariboru. Oče jim je umrl pred dnevi, mati pa je umrla že lansko leto. Uboga deca je bila prepuščena sama sebi in postavljena na cesto. Mariborska policija je obdržala otroke v zaporih, kjer ostanejo toliko časa, da bodo sprejeti v drž. zavetlišče. Pač žalostno!

—m Demokratski poslanec Valerijan Pribečič, brat bivšega ministra Vozararja Pribečiča, je prispel v Maribor. Vzrok njegovega prihoda ni znan.

—m Drž. borza dela v Mariboru. V času od 31. avgusta do 6. septembra je bilo prijavljenih 128 prostih službenih mest, 220 oseb je iskalo dela, v 68 slučajih je posredovala borza z uspehom. Od 1. januarja do 6. septembra t. l. je bilo prostih 5452 službenih mest, 7214 oseb je iskalo dela in v 2485 slučajih je borza posredovala z uspehom. Odpotovalo je 1261 oseb.

—m Smrt radi bede. V Devin, občina Sentovec pri Slov. Bistrici, se je 3. t. m. obesil posestnik Anton Steinhacher. Samomor je izvršil radi velike bede, v kateri je živel.

—m Nagla smrt. Dne 5. t. m. je zadela kap vpočolenega nadučitelja Mihaela Mogeja iz Sv. Lovrenca pri Pohorju. Moge je bil star že 78 let.

Društvene vesti.

— Mestna Orjuna Ljubljana vabi vse svoje članstvo kakor tudi članstvo sosednjih bratskih Orjun in vse prijatelje naše. ga pokreta na proslavo šestletnice prebitja Solunske fronte, ki se vrši v soboto 13. tm. v vseh gornjih prostorih Narodnega doma ob 8. zvečer s sledečim sporedom: Spominjski nagovor, pevskie in koncertne točke, ples. Vstopnina 10 Din, za člane v predprij. 5 Din. K obilni udeležbi vabi odbor.

Poizvedbe.

— Čevljarica učenec (invalid) je izgubil rumen čevljev od Židovske ulice do Marjanske trga, najdileti naj ga blagovoli izročiti g. Lovro Brečeljniku čevlj., mojstru Ljubljana, Vidovdanska cesta 1.

Konzulati v Ljubljani:

Češkoslovaška: Breg 8/I.
Belgija: Urad Ljubljanskega veleposla.
Avstrija: Turjaški trg 4/II.
Italija: Zrinjskega cesta 3/I.
Portugalska: Dunajska cesta 33.
Francija: Dunajska cesta (Ljubljanska

Nočno lekarniško službo imajo:

Ustov, Sv. Petra cesta.
Prohaška, Juršičev trg.

O ženah in ljubezni.

Socijalne in gospodarske razmere današnje dobe silijo žene, posebno mlajšo žensko generacijo, da mislijo predvsem na samostojnost t.j. da si same služijo svoj kruh in da so od vseh neodvisne. Znani francoski roman »La garconne« je vzemiril celo hčerke bogatih rodbin, da nečejo več živeti življenje »domačih hčerk«, ampak hočejo iti svobodno v svet. Ta svoboda se jim zdi več vredna nego redno in zaprti domači življenje v kljub vsem dobrotam, ki ji ga nudijo dobri papa in mama. Zgodilo se je, da je pod vplivom tega romana pobegnila v Parizu hčerka ugledne hiše med svet, da bi tam živela svobodno življenje.

Svoj čas je tudi knjiga »Die armen Reichen« (uboge bogatašnje) vzbudila enake misli. Neke bogata deklica je v tej knjigi popisovala sužnost bogatih hčera, ki se ne morejo nikamor giniti, rastejo pod strogim nadzorstvom raznih žuvernant, živeti morajo v družbi ki jim ni prijetna, nazadnje ji drugi izberejo ženina, ki ga mora poročiti in morebiti ni nikoli občutila one sreče, ki jo življajo revnejša dekleta v svoji svobodi, ko si izbirajo po srcu svoje ljubljence in same odločajo o svoji usodi. Tako smo doživeli v zadnjih letih celo žensko revolucijo — stari nazori so propadli — gardedame so šle v penzijo — vse hoče živeti svobodno, enakopravno, samostojno. Tudi hčerke bogatih rodbin nečejo sedeti doma in čakati ženina, ampak si gredo rajše služiti kruha in zahtevajo zato svojo svobodo. Žena tekmuje z moškim na vseh poljih, ni ji dovolj samo emancipacija — zahteva enakost, neče živeti več doma ampak v javnosti, njen ideal ni več žena in mati ampak svobodno bitje, ki živi enako z moškim in si po svoje ureja življenje.

V tej novotariji je mnogo dobrega pa tudi slabejšega. A udi karkoli — je v tem nekaj časa vnega in kakor so mnoga gesla današnje dobe nevarna za zdrav obstoj družbe, tako se tudi tu kažejo razne slabe posledice, ki ne bodo prinesle sreče niti ženi, niti družbi. Zato se oglašajo svarilni glasovi.

Miss Margaret Bonfield, prva žena-minister v Angliji je izpregovorila važne besede o poklicu žen v kljub temu, da je izšla iz gibanja, ki se je borilo za ženske pravice, kar je nam še vsem dobro v spominu.

»Ni nobenega dela«, je rekla v svojem predavanju v Cloughtonu, »ki bi ga žena ne mogla opravljati neizvzemši niti poveljnika armade. Našla bi se tudi taka žena, in bi svojo nalogo dobro izvršila, toda največ žen mora posvetiti večino svojega življenja domačnosti. Poklic je, da so predvsem gospodinje in matere, vsak drug poklic je postranskega pomena. Najbolj glasna sekcija med ženami misli, da je nekaj višjega biti doktorica ali arhitekt, nego biti graditeljica domače sreče. Jaz se z njim ne strinjam. Žena, ki izpolnjuje poklic svojega spola, ki gradi rodbinsko življenje okoli sebe, ki pripozna kako važno je, da pridejo v vsako hišo praktični uspehi vseh znanstvenih panog, ki razume, da je njen cilj pripraviti ugodno obiležje za vsakega otroka in tako vplivati nanj, da se splošna civilizacija povzdigne do najvišje stopnje, taka žena vrši najvažnejše delo na svetu. Vsaka žena, ki hoče ustvariti idealno lepo družinsko življenje potrebuje znanja iz raznih strok. »Nimam simpatije do žene«, je rekla Bonfield, »ki pusti moža in otroka in išče drugih poklicev in drugih zabav.

Tako je govorila Angležinja. V Franciji se je istočasno oglasila pisateljica Marthe Borely s knjigo »La decadence de l'amour« (propadanje ljubezni), o kateri se zdaj mnogo piše in govori. Knjiga hoče opozoriti na hipermoderno življenje ženskega sveta in opozoriti francoski senat na važno vprašanje, preden bo glasovanje o ženski volilni pravici. Gospa Borely trdi, da bo ženska volilna pravica še bolj odvrnila ženo od ljubezni, od zakona in materinstva. Svetuje ženam naj prepušče prvenstvo in vodstvo javnih stvari možem, ker bi svojo enakopravnost drago plačale z najlepšim delom, ki ga ima žena, z ljubeznijo in nežnostjo. Prednost žen nad moškimi je v čustvenosti in lepoti. Genij žene je nasmehek. Gnjiliv pogled žene vpliva na moža bolj nego vsa govorniška zmoglost. Zaman bi bilo uplaviti na moža z govorniški in filozofskimi dokazi. Njegov razum ostane hladen. Ako se danes govori o propadanju ljubezni, so temu krive ženske, ker hočejo biti enake moškimi in s tem uničujejo ideal, ki si ga je mož ustvaril o njih. Ko bi žene vedele, kako silno mož ima v čustveno stran moža, bi spoznale škodo, ki jo delajo same sebi s tem, da hočejo biti popolnoma enake z moškimi.

K tem vprašanju se je oglašil tudi znani pisatelj Marcel Prevost, ki se obrača proti — ženskemu športu. Včasih pravi je bil ideal francoskih vzbud

polična krasota krasota kabaretna zvezda Mistinguette, danes pa se navdušuje ženska mladina za tenisovski championsko mle. Leuglen. Ženstvo danes hiti k športu in hoče dosežati enake uspehe z moškimi. Na vseh poljih športa se pojavlja čimdalje več žensk. Za ljubezen nimajo več časa. Vendar pravi Prevost, da v tem samem še ne vidi propadanja ljubezni in nevarnost za bodočnost Francije. Neke vrste športa uplivaajo zelo ugodno na žensko vzgojo in — na ljubezen. Pravi šport plemeniti dušo in telo. Treba pa je paziti, da se ne pretirava in da tudi žena-sportmanka ostane žena, da ne izgubi one ženske nežnosti in lepote, ki je najdragocenejši zaklad nje — ženskosti.

Seveda je razvoj časa silnejši od filozofskih razprav in moralnih pridig. Zato je naravno, da bo z novimi časi tudi žena — pogosto proti svoji volji napredovala na vseh poljih in se osamosvojila: s tem pa bo naravno izgubila smisel za svoj prvotni poklic. To je znak moderne kulture. K sreči ostane še velik del naroda nedotaknjen od nje in od tam prihaja po starih naravnih zakonih vedno nov narščaj, ki nosi v sebi bodočnost naroda.

Gospodarstvo.

Stanislav Vdovič.

Avstrijska carinska tarifa in naš izvoz.

(Konec.)

Naša soseda ima tedaj dober in lasno zarisan gospodarski načrt, ki nam je nevaren, ker mi sami nimamo nobene. Mi se ponasamo radi s svojim 8 milijardnim izvozom in ne pomislimo, da to ni veliko za Jugoslavijo s 13 milijoni prebivalcev. Naš izvoz bi bil lahko mnogo večji, če ga ne bi že 6 let na vse mogoče načine ovirali in zanamajali. Mi n. pr. šele sedaj odpravljamo izvozno carino na moko, ki je naša mlinska industrija skoro ubita. Visoke izvozne carine so sploh eno najbolj nesrečnih poglavljev naše gospodarske politike in dokaz naše slepote. Časi, ko so se sosede trgali za naša živila, so vendar že minili. Danes imamo konkurenco iz najbolj oddaljenih držav celo na lastnem trgu, in kam naj sploh izvažamo svojo drago agrarno produkcijo, kadar začne izvažati Rusija? Skrajni čas je torej, da se nekoliko bolj pobrigamo za naš izvoz in si prej zavarujemo to, kar imamo, in potem mislimo na ono, česar še nimamo.

Pri trgovskih pogajanjih z Avstrijo moramo pač z vsi silo pritisniti na one točke, kjer je naš izvoz najbolj ogrožen. Pri žitu in moki lahko računamo na siguren uspeh, ker bi bila v gorati Avstriji zvišana produkcija žita tako draga, da bi se trud in porabljeni kapital bolj izplačal v drugih poljedelskih panogah. Carina na slive je previsoka in tudi razlika med postavkama za etuirano in neetuirano blago preveč znatna. Ravnotako so preveč obremenjeni orehi in lekvari. Pri carinah na govejo živino imamo težje stališče. Avstrijska živinoreja se je po vojni že zelo opomogla in se razvije gotovo še bolj. Vendar se dajo ugodnosti doseči, kajti zgoraj omenjene postavke pomenijo pretirano zaščito, ki bo posebno težko zadela mestne konzumente. Pri prešičih smo na boljšem, ker jih Avstrija ne more vzdržati dovolj za lasten konzum. Treba je torej zahtevati prost uvoz zlasti težkih vrst (nad 100 kg), kajti na mast in slanino je carina jako nizka (5 zlatih kron), in ker je tu merodajna na trgu Amerika, bi mi s svojimi živimi špeharji nikakor ne mogli konkurirati pri preskrbi avstrijskih tržišč. Zelo znatno so carine na živo in zaklano perutnino, surovo in kuhano maslo. Glede teh smo saj toliko na boljšem, da njih izvoz lažje usmerimo v druge države, če nam Avstrija ne ustreže dovoljno. Na izvoz vina v Avstrijo je posebno interesirana Slovenija. Ker se je o tem že veliko pisalo je pač upati, da se bodo naši delegati posebno potrudili. Pripomniti je treba, da Francija in Italija nista dosegli prevelikih ugodnosti. Za naš izvoz mesa je nevarna carina 12 zlatih kron, medtem ko naj plača prekmorsko zmrznjeno meso samo 6 zlatih kron. Ameriško meso je itak veliko cenejše, in če ne dosežemo saj izenačenja carine, je nevarnost, da Avstrija ne bo reflektirala na naše meso temveč raie uvažala živo živino, kar je za nas nekonkurenčno.

Razume se, če hočemo doseči svoj namen, moramo pri pogajanjih z Avstrijo koncedirati marsikaj, česar naša industrija ne bo vesela, ampak pomagati se ne da. Ne slepimo sami sebe in priznajmo odkrito, da se pri naših živih razmeroma slabo, a zboljšanja je pričakovati najprej od večjega izvoza. Mi si za naš agrarni izvoz ne smemo pokvariti avstrijskega trga, kajti danes si ne moremo za eventualne izgube tako hitro poiskati nadomestila drugje. Naše cene niso posebno konkurenčne, in prizade

Kam vodijo skrajno moderni nazori v ženskem vprašanju, vidimo v Rusiji. Že predvojna Rusija je občutila neugodne posledice tiste emancipacije, ki je odtujila študentke družinskemu življenju. Revolucija je postila svobodnemu spolnemu življenju prosto pot. Znana glasnica svobodne ljubezni Kolontaj, — od katere je ostal glagol »kolontat«, kar pomeni nekaj, o čemer se v dostojni družbi ne govori, je s svojim ultrarevolucionarnimi nazori ustvarila razpoloženje za spolni hominizem. Zdi se, da tudi tam prihaja spoznanje, kam vodi življenje brez družinske sreče in morebiti bodo ravno britke skušnje vzbudile odpor proti nameravani »ravnopravnosti« in se bo žena vrnila zopet v svoj dom kot žena in mati, kot gospodinja in vzgojiteljica in bo postala nositeljica miru in ljubezni kakor je bila doslej furija sovraživa in razbrzdanosti. Kajti veččen je zakon narave in kakor je grešila proti njemu stara boržuazijska Evropa, ki je omejevala svobodo žene, ravnotako in še bolj so grešili proti njemu tisti, ki so vrgli ženo na ulico. Tako preživlja svet z drugimi krizami tudi to, in kakor vselej, ga bo mati narava učila, kot vodi nova pot do — izgubljenosti sreče.

vanj za pridobitev oddaljenejših tržišč nismo niti pokazali. A tudi če se končno v svoji pasivnosti zganemo, vspeh se ne bo pokazal čez noč, in dokler duši konzum Anglije dvamilijonska brezposelnost, smo toliko bolj navezani na svoje sosede.

S tem nikakor ni rečeno, da se zadovoljimo z vlogo agrarne države in odrecimo vsem stremiljem po industrijski samostojnosti. Nasprotno, industrializirane države imajo zmerom toliko premoč nad agrarnimi, da si kopolimo lasten grob, če zanamajamo napredek v industriji. Dokaz je Rusija, ki je morala radi nezadostne lastne industrije odnehati v svetovni vojni, in ki jo je še huiših posledic obvarovala edino nena obsežnost. Mi moramo priti do zadostne lastne industrije, in razmere nam bodo diktirale v industrializaciji celo jako ostro tempo. Ampak pomisliti je treba, da se da vsak razvoj pospešiti, preskočiti pa ne. Gotovo, tudi naša industrija mora biti v sedanjih razmerah zaščiten s carino, ampak le do gotove meje. Če jo prekoravimo, zmanjšamo konkurenčno zmoglost našega izvoza.

Sploh je nespametno misliti, da si bomo s samimi visokimi carinami na mah vstvarili močno industrijo. Menda se visoki carin zato tako trdno oklepamo, ker smo prekomodni, da bi vporabljali druga težavnejša a uspešnejša sredstva. Naši industriji, tisti, ki je, in tisti, ki šele pride, bomo hitreje pomagali na noge s ceninim kreditom, davčnimi olajšavami, s točnim plačevanjem državnih dobav, z ugodnimi transportnimi prilikami itd. Stopimo na to pot in videli bomo, kako hitro pojde naprej. Seveda, žrtve nam ne bodo popolnoma prihranjene, ker jih traja vsak nov pokret, kjer je preveč navdušenja in premalo skušnje. Skrbimo resno, da bo manj mrtvih junakov in več živih zmagovalcev.

— XII. brzojavno tržno poročilo: (Hmelj) Zatec, ČSR, 9 sept. 1924. Cene od 1700—1950 Kč za 50 kg; zelo čvrsto.

— g Novosadska blagovna borza 10. septembra. Na produkti borzi notrajlo: Pšenica baška 3 in pol vag. 345—355, ječmen baški 7 vag. 345—350; koruza, 6 vag. 285—290; fižol beli baški 2 vag. 430—440, moka 5 vag. baza 550—600, 60 460—480. Tendence nespremenjena.

— g Tedenski živinski sejem v Zagrebu. Zagreb, 10. sept. Na današnji sejem je bilo prignano mnogo živine. Cene za kg žive vage so notirale: Kravi 12—14, junice I. 13.50—15, II. 12—13.50, brade domače I. 13—14, II. 11.50—12.50 III. 8—10, bosanske II. 9—11, III. 7—8, volli domači I. 15—15.50, II. 12.50—13.50, III. 10—12, bosanski I. 12—13.50, II. 10—11.75, III. 7—9; teleta I. 20—21, II. 17—19; svinje debele 23—24, mešane 20—21, sremeke 24—25, prešiči do 1 leta 13.75—23.

— g Carinski dohodki. V tretji desetini meseca avgusta t.j. je bilo na carinarnici v Ljubljani dohodkov 4.833.755 Din, na Jese, nica 594.448 Din, v Mariboru 4.228.982 D, na Rakeku 1.016.638 Din.

— g Dobave. Pri intendaturi Dravske divisijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 15. septembra 1924 direktna pogodba glede nabave 1.000.000 kg jvea. Predmetni oglas s natančnejšimi podatki je v pisarni trg in obrt. Zbornice v Ljubljani interesom. — Pri komandi 8. šandarmerijskega polka v Ljubljani se bo vršila dne 25. septembra 1924 druga ustmena licitacija glede dobave drv za kurjavo. Predmetni oglas s natančnejšimi podatki je v pisarni trgove in obrt. Zbornice v Ljubljani interesom. — Pri rav. natelstvu državnih železnic v Sarajevu se bo vršila dne 4. oktobra t.l. ofertalna licitacija glede dobave 7400 kg pločevine za kotle. Natančnejši podatki so v pisarni trgove in obrt. Zbornice v Ljubljani interesom. — Dne 18. septembra t.l. se bo vršila pri intendaturi Dravske divisijske oblasti v Ljubljani druga javna ustmena licitacija glede dobave moka. Natančnejši podatki so v pisarni trgove in obrt. Zbornice v Ljubljani interesom. — Dne 18. septembra t.l. se bo vršila pri intendaturi Dravske divisijske oblasti v Ljubljani druga javna ustmena licitacija glede dobave moka. Natančnejši podatki so v pisarni trgove in obrt. Zbornice v Ljubljani interesom.

To in ono.

Slive.

Slive igrajo pri nas ne samo v narodnem gospodarstvu kot izvozno blago važno vlogo, nego so tudi za človeško zdravje velikega pomena, v kolikor jih seveda ne spreminjamo v strup, ki ga pozna zlasti preprosto ljudstvo pod imenom silivka. Količina redilnih snovi je v različnih vrstah sliv različna. V 100 kg sliv brez kosti je 50—90% vode, 0.40—0.90% beljakovin, 2—14% takozvanega sadnega sladkorja, 0.80—1.50% svobodnih kislin in 0.40—1.20% odstot. mineralne soli. V 100 delih mineralnih soli v slivah je 59% kalijeve, 0.54 natrijeve, 10% kalcijeve, 5% magnezije, 3% železnega oksida, 3% žveplene, 15% fosforne in nekaj odstotkov drugih soli. 1 kg sliv da človeškemu organizmu od 450—650 kalorij toplotne energije. Pri nas so najboljše bosanske slive.

Iz teh podatkov je jasno razvidno, da dobre slive glede redilnih snovi nič ne ostajajo za srednje vrste grozdjem. Slive veljajo splošno za dobro in koristno hrano, ki pa med širšimi plastmi naroda žal še ni prišla do veljave, ker so ljudje še vedno veliki prijatelji silivke, mesto da porabi jo slive, bodosi sveže ali posušene za jed. Nekateri mislijo, da vplivajo slive na prebavo, da povzročajo zlasti pri deci neredno delovanje želodca in sploh bolečine v trebuhu. To pa ni res. Tudi drugo sadje, kakor grozdje, jagode ali breskve, lahko škodujejo redni prebavi, če jih jemo preveč in ne glede na čas. Seveda ni toliko krivo sadje, kolikor človek sam, ki se polakomni in obje sladkega sadja. Ljudje na deželi jedo neprimerno več sliv, kakor meščani, pa jim ne škodujejo. Mestno prebivalstvo, zlasti deca, si s sadjem večkrat pokvari želodec, ker je v tem oziru bolj razvajeno in občutljivo in ker je sadje potem, ko se je do sitga najedlo druge hrane. Meščanski želodec in čreva so vajena prebavljati samo tako hrano, ki je bila v kuhinji temeljito prekuhana in na vse načine preparirana. Zato so zelo občutljiva in ne morejo prebavljati jedil, ki pridejo na mizo v naravnih oblikah. So po mestih ljudje, večinoma deca iz premožnih slojev, ki imajo tako razvajene želodce, da zadostuje malo soka, late, dve tri kisle kumare ali malo grozdja, pa imajo že pokvarjen želodec. Tem seveda da mnogi priporočajo, naj se izogibljajo sadja in naj se omeje na lahko prebavljivo hrano. Ne glede na to, da se navadno tudi ravnavo po teh navodilih, da uživajo v zadostni količini hrane, so slabotni in bolehn, ker niso vajeni jesti naravnih jedil, ki si cer nimajo v sebi mnogo redilnih snovi, vendar pa z vitamini in kislinami pospešujejo prebavo.

Zrelo sadje v majhnih količinah kot desert nikoli ne more pokvariti želodca pri ljudeh, ki imajo normalne, ne preveč razvajene in občutljive želodce. Seveda si lahko pokvarimo želodec, če uživamo po leti kvantitativno in kvalitativno enako množino hrane kot pozimi, vrhu tega pa poleti še sadje, ki ga jemo preveč, ker človek navadno ne pozna mere. Če pa uživamo poleti manj hrane, kot pozimi, zlasti pa če omejimo količino mesa in začnemo spomladati sistematično povečavati količino zelenjave, nam omejena količina sadja ne more škodovati. Kdor se drži tega splošnega pravila za prehrano, lahko brez bojazni za želodec je zrele slive v manjših količinah okrog 100—150 gr po kosilu in večerji kot desert, ali 200—300 gr kot jedilo s kruhom. Soli in kisline v slivah pomagajo organizmu prebavljati ostalo hrano in izločiti snovi, ki so mu škodljive. Sadni sladkor v slivah je redilen. Slive so zlasti koristne vsem onim, ki trpe na kroničnem zaprtju ali arteriosklerozi. Pri tem pa moramo biti zelo previdni, ker so slive težka hrana, ki jo je treba uživati zmerno. Slive so zlasti dobre tudi zato, ker jih lahko spravimo za zimo. Suhe slive obrnemo namreč vse snovi, ki jih imajo sveže. Le vodo izgube kar za itak ne vpliva na kakovost drugih snovi. Suhe slive so celo boljše kot sveže. 1 kg suhih sliv da okrog 2000 kalorij toplotne energije. Vsa jedila iz suhih sliv, včetršji pecivo, so zelo redilna, obenem pa lahko prebavljiva.

Če torej primerjamo korist, ki jo ima človek od svežih ali suhih sliv, s trenutnim nim samo dozevnim užikom, ki ga najdejo nekateri v silivovici, moramo priznati, da smo glede skrbi za svoje zdravje in sploh za bogastvenost še zelo zaostali. Koliko vagonov prvovrstnih sliv se prekuha pri nas vsako leto v strupeno silivko, ki nikomur ne koristi, škoduje pa posamniku in družbi. To je tudi poglavitna, kjer ima naša prosveta mnogo hvaležnega posla.

Zgodovina Tita Livija.

Pred dnevi smo poročali o važnem zgodovinskem odkritju, ki je vzbudilo splošno zanimanje ne le med latinskimi jezikoslovci in zgodovinarji, nego po vsem kulturnem svetu sploh. V pogovoru s svojim kolegom je italijanski zgodovinar in paleolog de Martino profesor neapoljske univerze, izjavil, da je našel kodeks, ki vsebuje vsa dela Tita Livija, znamenitega rimskega zgodovinarja. Ta vest je prišla do znanstvenih krogov in prof. Martina so kar oblegali razni učenjaki, ki so se prišli informirati, koliko je resnice na tej senzaciji. Spočetka de Martino sploh ni hotel dati nobenega pojasnila. Ko pa so začeli nekateri zgodovinarji in jezikoslovci v Italiji in inozemstvu dvomiti o njegovem odkritju, je de Martino ponovno izjavil pred novinarji, da je ta vest resnična. Med novinarji sta bila tudi sodrujnika »Manchester Guardian« in »Morning Post«, katerima je de Martino izjavil, da je res našel kodeks v Neapolju, ko je sestavljal neko učno knjigo kaligrafijske za neapoljske šole. Podrobnosti ni hotel izdati, dokler ne bo prepisana druga Livijeva »Decada«. Rekel je samo, da je Livijeva »Decada«.

jeva, dela prepisal v Neapolju bržkone neki menih.

Angleški novinar je pozneje govoril z urednikom revije »Rivista and-greco-italica«, ki mu je izjavil: »Prof. de Martino. Fusco je znan kot latinist, in zato ni mogoče misliti, da bi se motil. On je avtor razprave o imperatorju Fridrichu II. kot usta. novitelju neapoljske univerze. De Martino noče nikesar pojasniti, predno ne ugotovi prvenstva svojega odkritja. Po mojem mnenju je vest o odkritju znamenitega kodeksa resnična. De Martinova reputacija in njegov sloves, ki ga uživa v znanstvenem svetu, je zadostna garancija za resničnost odkritja. Po zadnjih vesteh italijanskih listov ni nobenega dvoma o resničnosti tega odkritja. Učni filolog je res prišel na sled važnim klasičnim delom. Ali kje jih je našel? To je vprašanje, pri katerem se začnemo domneve in ugibanja. Nekateri menijo da je bilo veliko zgodovinsko delo (gre za 97 Livijevih knjig v 10—11 zvezkih) najdeno v neki stari knjižnici; večina znanstvenikov pa domneva, da so bile te knjige v nekem podzemlju, kamor so jih skрили menihi takrat, ko so bila Livijeva dela prepovedana. Na ta način so jih hoteli rešiti. Tu treba omeniti, da je de Martino v nekaterih razpravah sam pisal o raziskovanjih, ki jih je imel v kletih nekje v Neapolju.

Kam so izginili rokopisi? Večina je mnenja, da jih ni v Neopolju, temveč da so v nekem kraju blizu mesta ali pa na otoku Capri, kamor odhaja de Martino pogosto, da si v svoji vili odpočije od napornega dela. Profesor de Martino je začasno prekinil svoje delo, ker so ga radovedneži preveč nadlegovali. Bržkone ostane ta dogodek ne pojasnjen dotlej, dokler učenjak ne prepíše druge Decade in ne skliče izrednega zasedanja kraljeve akademije. Vsekako pa stoji znanost pred novim važnim uspehom, ki lahko prinese človeštvu marsikaj novega.

PRVI RUSKI

REVOLUCIONARNI BALET.

V državnem velikem gledališču v Moskvi bodo imeli v bližnjih dneh premijero: prvi ruski revolucionarni balet. Premijera ima pet dejanj in se imenuje »Zlato telet«. Lili breto je spisal V. Rjabov, godba je pa Korčenkova, mladega »novorusa«. Vsebinska baleta je — kar se vidi že na prvi pogled — boj kapitala z delom.

Moskovski listi prinašajo baš te dni vsebino baleta.

Prvo dejanje se igra v svetišču »Zlatega teleta«. V svetišču prihajajo ljudje, ki hrepene po zlatu. V gneči jih mnogo poptaajo do smrti. Nekaterim se posreči, pri svojih si nekaj drobcev iz krone malika.

Drugo dejanje. Vas. Večletno prišlo delo je izpremenilo ljudi v stroje za obdelovanje polja. Tu se pojavi poslanik »Zlatega teleta«, pokaže seljakom zlato in jih pobuni. Seljaki popuste poljsko delo in gredo služiti zlato v tvornice.

Tretje dejanje. Tvornica. Prirozišče je razdeljeno v dva dela, zgornjega in spodnjega. Spodaj v temnih prostorih je ropotanje strojev, zgoraj pa krasno stanovanje tvorničarja. Slednji del strojev se predstavlja s plesalko ali plesalcem. Med tvorničarjevimi gosti so samo takšni ljudje, ki so si prilastili zlata iz krone »Zlatega teleta«.

Četrto dejanje. Odpoved strojev, uničenje podjetniškega stanovanja, beg kapitala pred maso ter triumf delavcev.

Peto dejanje. Zopet svetišče »Zlatega teleta«. Pobunjena množica vdere hrumeš in vse uničuje v svetišče. Malika porušijo, prekolnejo in sežgo. Kapital je končno premagan, delavci in proletarci proslavljajo na razvalinah kapitala zmago komunistične ideje, ljudje so deležni enakopravnosti in svobode.

Izreden značaj ima tudi godba baleta: učinkujoče je »hrumeš« orkester. Za prirokom stoji zbor, ki ilustrirajo razne razpoloženje. Plesi se ne bodo izvajali molče, ampak plesalke bodo spremljale kretneje s primernimi vsikili. Boljševiški listi trdijo, da bo ruski revolucionarji balet povzročil prevrat v baletni umetnosti. — Torej vedno in vespodov prevrat?

Drobiž.

* Najstarejša žena na svetu. V mestu Tatarsku omske gubernije v Rusiji živi starica E. Suprotina, ki je stara 116 let. Njena pokojna teta je ba živela celo 152 let. Suprotina se je preživljala vse življenje z delom svojih rok. Njeno zdravje je še vedno trdno, starica je čila in dobro vidi, le delati ne more več. Mestna vlada ji izplačuje iz fonda za socialno politiko skromno podporo.

* Prodaja Sultanove palače. Carigradske oblasti so razpisale natečaj za prodajo sultanove palače. Izključna cena znaša 250.000 funtov (do 80 milijonov din.). Za palačo se interesira inozemska kapitalistika, na skupina, ki hoče palačo preurediti v veliko gledališče.

* Orjaški teleskop bo dobila ameriška univerza v Michiganu, ki bo največji v Združenih državah. Teleskop prenesejo prihodnje leto v Južno Afriko, kjer bodo z njim opazovali astronomi michiganske univerze avstralsko nebo.

* Celu hišo ukradel! Pred dnevi sta dva neznanca Zpri belem dnevu odnesla vse pohištvo nekega stanovanja v Parizu. Nov rekord pa e poskusil monsieur Cabert, ki je v odsotnosti svoje ločene žene, pustil prenesti to hišo na drug kraj, tako da madame Cabert pri svojem povratku ni našla niti mesta, kjer je stala njena hišica. Cabert je dobil vabilo na policijo.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Vladimir Levstik:

Le izlepa! ...

(Konec.)

V baraki je završalo. Dvignil se je krik in trušč; naše brezpravno ljudstvo je drlo na dvorišče, žugalo s pestmi, prcklinjalo in vpilo v onemoglem gnevu. Straža je pridrla s svoje strani, bajoneti so blisnili, jetniška čreda je uplajnila nazaj. Spet je bilo vse tiho, le muhe so brečale v solnčni bleščobi, ki se je odbijala z nevidnega Dunava, ter sedale na gosto rdečo kri, ki je curkoma drla Solzizlavu iz razbite lobanje...

Naposled so ga odnesli. Tri dni smo zamaž poizvedovali, ali v bolnico ali v mrlišnico; četrti dan so nas nemodoma zbrahi in odpravili v drugi konec dežele. O Hejslovanu nismo slišali ničesar več. Gotovo je bil ubit in so ga zagrebli kakor crklo živinče.

Pred nekaj dnevi sem doživel veliko presenečenje, ki je osvežilo to žalostno zgodbo v mojem spominu.

V zatohli, umazani beznici, kamor stopim drugače le redkokdaj, sem se trudoma preril do praznega stola in sedel. Izba je bila polna gostov in pod nizkim stropom se je vlekel debel dim, da ga je luč svetilke jedva prodirala. Pokusil sem kislico, katero so postavili predme, in odrevenel ob obupnem začudenju, kako in čemu sem zašel v ta zopni kraj. Baš toliko da sem zaznaval obraze pivcev, razgrete od vina in politične debate. Vse je zabavljalo. Uboga Jugoslavija, ki so nas zale zapirali v hleve in tolkli s kopiti po glavah!

Zdaj imajo narodno edinstvo, prokleti!... je vpilo vse vprek. »Prodani smo Srbom, evo, to je nacija... Kaj nam je treba edinstva, ko dobimo avtonomijo pod Italijo, kadarkoli se nam zazdi... Eks! Doli nacionaliste!«

Vrgel sem denar na mizo in vstal, da bi odšel; tedaj pa je zakašljalo poleg mene in koščena roka me je za komolec potegnila nazaj. Ozrl sem se in osupnil. Ta podolga, vpadli, še vedno lepi obraz, v katerega je dolba tu-

berkuloza svojo neusmiljeno sodbo, se mi je videl znan.

»Nedeljković!« sem vzkliknil naposled. »Ti? Odkod si se vzel?«

»Potujem, z majhno dedščino, ki mi je ostala po materi... Potujem in gledam ljudi: da vidim pred smrtjo, za koga smo trpeli in za kaj smo krvaveli. »Evo! Ali jih slišiš?«

Pokimal sem.

»Pomniš li naš jetniški prepri o veliki brivti?« je povzel tovariš, borec se s kašljem, ki mu je sunkoma trgal prsi.

»Zgodilo se je po volji onega bedaka... kako mu je bilo ime? ... Mi smo bili raztreseni po vsem svetu: jaz, da veš, sem prinesel domov. In ko smo prišli, je bilo že vse odločeno... brez nas... in mi smo bili trudni... ki bi morali viseti, vsi stari lopovi in avstrijski hlanci, so bili polnoštevno zbrani pri koritih in krmilih... »Evo«, — široko je zamahnil z desnico v beziški vzdih, ki se je zdel gnul in gnusen od mrzkega gozbežanja, »evo«, to so plo-

dovi njihovih dela! Še malo in zapravili bodo vse... Kolikokrat se dvigne v državi tale veter, gredo italijanske škarje okrog naših mej. Zada pa čaka vojska, pripravljena, da telega dne pograbijo ostanek!... Ali, v tej državi je vzdano naše jetništvo: življenje, brate, ki ga ne bo več nazaj. Naša pljuča, ki so nam jih barake otrovale z bacili. Naša kri, ki smo jo razlivali po vseh deželah: naše kosti, ki se belijo po Evropi. Naši mrtvi, brate: koliko preko milijona grobov! Naše žrtve, vse naše nenadomestljive žrtve so vzdane v to državo. In naj bi bile zamaž? ... Ha, ha!«

Strastno je izpraznil kozarec, pogledal mi globoko v oči in povzel:

»Proti tem ljudem, brate moj, sem še vedno tisti, ki sem bil na Kajmakčalanu: mi tu, vi onkraj bodeče žice! Živela nacija in Svaba smrt!... Moji dnevi so šteti: a preden omahne tale roka, bo udarila še enkrat poslednji krat... Vsaj enega izmed tistih, ki jim je bilo prizanešeno v pogubo Jugoslavije!...«

»Tiše, gospoda, tiše,« se je začul zraven naju oljnat, molitiven glas. »To je proti zakonu, gospoda... Največ boste dosegli izlepa, z dobrotu, ne s silo; naše vrlo in nepokvarjeno ljudstvo bo uvidelo naš blagi namen in — z eno besedo, le izlepa!...«

Nedeljković se je ozrl v soseda in je zagledal pred seboj znan, mršav obraz z visečimi sivkastimi brki in svetlo plešo na vrhu glave.

»Solzizlav Hejslovan!« je zakričal kakor brez uma. »Tudi ti si živ, ha, ha, ha!... Tudi ti, volkodlak!...«

Njegov blazni grohot se je izpremenil v grgranje. Kri mu je udarila iz ust...

Sosed je bil v resnici Solzizlav Hejslovan. On živi, živi čedalje bolj, kakor, da je kopito avstrijskega črnovojnika še povečalo njegovo nesmrtnost. In dokler bo živ in bo v imenu staroslavne plemenitosti slovanskega značaja gonil svoj »le izlepa!« toliko časa ne bo pri nas ne miru ne sreče, amen!

Konkurs.

Upravi Državnih Monopola potrebna su 3 mašinska ili elektromotorska inženjera i to po jedan za fabriku duhana u Nišu, Sarajevu i Ljubljani, koji moraju biti državljani S. H. S.

Postavljen je ču se vršiti po uredbi o razvrstavanju i rasporedjivanju činovnika i ostalih državnih službenika građanskog reda; a grupa i stepen plate određuje im se, po zakonu o činovnicima i uredbi za razvrstavanje.

Reflektanti, koji se već nalaze u državnoj službi, a žele da predju u monopolnu struku moraju podneti uverenje, kako su razvrstani i odobrenje za prelaz u monopolnu struku; a oni koji nisu u državnoj službi, moraju podneti dva dokumenta, koja se traže po členu 12. zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda.

Položaj do kojih reflektanti mogu biti postavljeni kreću se od 9. do 5. grupe prve kategorije.

Sva dokumenta sa molbama treba podneti Upravi Državnih Monopola (Administrativno odeljenje) najdalje do 25. septembra 1924 godine.

Iz Uprave Državnih monopola Mbr. 12130, 26. avgusta 1924 u Beogradu. 5826

Knjige za meštanske škole.

I. razred.

Katoliški katekizem.

Volc: Velike zgodbe sv. pisma.

Jederlinč: Druga srbska ali hrvatska čitanka.

Brinar: Slovenska vademecum za meštanske škole.

Brinar: Čitanka, I. del.

Hauptman: Računica za meštanske škole, I. del.

Mazi: Geometrija za nižje razrede srednjih škol.

Fink: Zemljepis za meštanske škole, I. del.

Kozenov: Geografski atlas. (Hrvatska izdaja.)

Brinar: Zgodovina, I. del.

Macher: Prirodopis za meštanske škole, I. stopnja.

Seneković: Fizika in kemija za meštanske škole, I. stopnja.

II. razred.

Katoliški katekizem.

Stroj: Kratka zgodovina katoliške cerkve.

Jederlinč: Druga srbska ali hrvatska čitanka.

Brinar: Čitanka za meštanske škole, II. del.

Brinar: Slovenska vademecum za meštanske škole.

Hauptman: Računica za meštanske škole, II. del.

Mazi: Geometrija za nižje razrede srednjih škol.

Brinar: Zgodovina, I. del.

Fink: Zemljepis za meštanske škole, I. del.

Kozenov: Geografski atlas. (Hrvatska izdaja.)

Macher: Prirodopis za meštanske škole, II. del.

Seneković: Fizika in kemija za meštanske škole, II. stopnja.

III. razred.

Katoliški katekizem.

Stroj: Liturgika.

Deanović-Stipčević: Jugoslovensko lišće.

Brinar: Čitanka za meštanske škole, III. del.

Breznik: Slovenska slovnica.

Hauptman: Računica za meštanske škole, III. del.

Matek-Jeran: Geometrija za IV. in V. razred srednjih škol.

Brinar: Zgodovina, II. del.

Fink: Zemljepis za meštanske škole, I. del.

Kozenov: Geografski atlas. (Hrvatska izdaja.)

Seneković: Fizika in kemija za meštanske škole, III. del.

Macher: Prirodopis za meštanske škole, III. del.

IV. razred.

Katoliški katekizem.

Deanović-Stipčević: Jugoslovensko lišće.

Brinar: Čitanka za meštanske škole, IV. del.

Breznik: Slovenska slovnica.

Hauptman: Računica, III. del.

Matek-Jeran: Geometrija za IV. in V. razred srednjih škol.

Brinar: Zgodovina, I. in II. del.

Melik: Zemljepis Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Kozenov: Geografski atlas. (Hrvatska izdaja.)

Macher: Prirodopis I. II. in III. del.

Baehler: Kemija in mineralogija.

Homan: Somatologija.

Seneković: Fizika I., II. in III. del.

Vse te knjige se dobijo v

Narodni knjigarni, Ljubljana

Prešernova ulica 7.

Prešernova ulica 7.

Risalna orodja za šole, tehnike
Velika izbira itd. Zmerne cene
Fr. P. Zajec optik, Ljubljana,
Stari trg 9. 62 T

Pisalni stroji, potrebščine
mehanična delavnica
3591 (popravljalnica)
L. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 16.

Strešno lepenko prvovrstno
Kontinental (Kontinentallederappo)
dobavlja takoj v vsaki množini
najceneje 5278

Jos. R. Puh, Ljubljana,
Gradaška ulica 22. Telefon 513

Drva
trboveljski
premog
H. Petrič
Ljubljana
Gospodstvska cesta 16
Telefon 343 T 57

VEROUK
od dr. Svetine, ki je sicer razprodan,
ima še v zalogi
Narodna knjigarna, Ljubljana.

Prager Presse
za Jugoslavo.
Ta najboljši informiran in najbolj razširjen
Češkoslovaški republik in v tujini stane za kraljevino
SHS (radi znižanja poštnega tarifa) samo Din 40—
mesечно.
Najboljše trgovske in obrtniške informacije i. t. d. držav
Male Antante.

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanje
pa Din 5—

Službe

Lovopazitelja
sposobnog tražimo za lo-
vište u Primorju. Stan u
naravi. — Ponudbe sa ož-
nakom plaće i drugih
uvjeta te referenca upra-
viti na »Sporting club«
Crikvenica. 5794

Zobotehnik
(starejša moč), perfekten
v zlatu in kavčuku, vešč
tudi operativno — želj
premeniti službo. — Cenj.
ponudbe pod Kranj/5829
na upravo »Slovenskega
Naroda«. 5832

Odvetniški
koncipijent
s sodno ali vsaj enoletno
odvetniško prakso — se
sprejme v službo. Pogoji
po dogovoru. — Nastop
čimpreje. — Dr. Anton
Svigelj, odvetnik v Ljub-
ljani. 5829

Prodajalka
za trgovino stekla in
porcelana — se išče. —
Pisemne ponudbe z refe-
rencami je poslati na
tvrdko Avgust Agnola,
Ljubljana. 5827

pomočnika
Kobasičarskoga
samo prvovrstno silu,
tražim po mogućnosti od-
mah. — Obratiti se na:
Josipa Dominis, kobasi-
čar, Sušak. 5824

Stenografinja
in strojepiska (izurjena),
z daljšo odvetniško pra-
kso — želi primernege
mesta za takoj: najraje
v kakšni odvetniški pisarni.
— Ponudbe pod »Izurje-
na/5834« na upravo »SL.
Naroda«. 5825

Polhovce kože
kupujem v večjih množi-
nah za Ameriko in pla-
čam do 15. septembra po
3—5 Din komad. — Trgo-
vina s klobuki Franc
Šmalc, Ljubljana, Marijin
trg 1. 5825

Piano
dunajske trvdke, dobro
ohranjen, radi pomanj-
kanja prostora ceno nas
prodaj pri trgovcu Franc
Gödererju, Kočevje.
Glavni trg. 5823

Lepa plišasta
rdeča garnitura
dobro ohranjena, chstov
jebo iz divana, dveh fos-
teljev in dveh stolov —
se prav poceni prodaj. —
Naslov pove uprava »SL.
Naroda«. 5830

Kupim
Bukova drva
kupuje po najvišji ceni
nah — Družba »Ilirija«,
Kralja Petra trg 8. 5814

Mesečno sobo,
priprsto, z zajtrkom, v
bližini glavnega kolodvo-
ra — iščem s 1. okto-
brom. Sem ves dan od-
soten. — Ponudbe pod
»Železniški uradnik/5813«
na upravo »Slov. Nar.«.

Prazna soba
v sredini mesta, parketi-
rana in z električno raz-
svetljavo — se odda s 1.
oktobrom dotičnemu, ki
plača najemnino za dalj
časa naprej ali proti po-
sotilu. — Ponudbe pod
»Prazna soba 4/1/5833« na
upravo »Slov. Naroda«. 5837

Stanovanj
(opremljeni) se oddaja;
— eno proti odstopnini,
drugo v vili blizu Ljub-
ljane — zakonom brez
otrok. — Naslov pove
uprava »SL. Nar.«. 5837

Veliko sobo
ali dve mali — mebljavani
ali nemebljavani — išče
za takoj zakonski par
brez otrok. — Naslov
pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 5822

Na stanovanje
in hrano se sprejme ta-
koj gospod ali dijak. —
Soba čista z električno
razsvetljavo. — Naslov
pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 5836

Meblovana soba
se išče za dva akadem-
ika. — Ponudbe pod
»Nemirni/5801« na upra-
vo »SL. Naroda«. 5836

Meblovana sobo
išče akademik za takoj. —
Ponudbe pod »Južnak
5802« na upravo »Slov.
Naroda«. 5836

Otroški voziček,
dobro hranjen, se prodaj. —
Beethova ulica 15
(Morozova). 5831

Šivalni stroj
in zlata damska ura —
ceno naprodaj. — Naslov
pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 5832

Pomočnika
dežnikarske stroke od-
nosno mladeniča, ki bi se
hotel učiti dežnikarstva,
sprejem takoj. — Na-
slov v upravi »Sloven-
skega Naroda«. 5713

Prodaj
Otroški voziček,
dobro hranjen, se prodaj. —
Beethova ulica 15
(Morozova). 5831

Šivalni stroj
in zlata damska ura —
ceno naprodaj. — Naslov
pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 5832

Piano
dunajske trvdke, dobro
ohranjen, radi pomanj-
kanja prostora ceno nas
prodaj pri trgovcu Franc
Gödererju, Kočevje.
Glavni trg. 5823

Lepa plišasta
rdeča garnitura
dobro ohranjena, chstov
jebo iz divana, dveh fos-
teljev in dveh stolov —
se prav poceni prodaj. —
Naslov pove uprava »SL.
Naroda«. 5830

Kupim
Bukova drva
kupuje po najvišji ceni
nah — Družba »Ilirija«,
Kralja Petra trg 8. 5814

Mesečno sobo,
priprsto, z zajtrkom, v
bližini glavnega kolodvo-
ra — iščem s 1. okto-
brom. Sem ves dan od-
soten. — Ponudbe pod
»Železniški uradnik/5813«
na upravo »Slov. Nar.«.

Prazna soba
v sredini mesta, parketi-
rana in z električno raz-
svetljavo — se odda s 1.
oktobrom dotičnemu, ki
plača najemnino za dalj
časa naprej ali proti po-
sotilu. — Ponudbe pod
»Prazna soba 4/1/5833« na
upravo »Slov. Naroda«. 5837

Stanovanj
(opremljeni) se oddaja;
— eno proti odstopnini,
drugo v vili blizu Ljub-
ljane — zakonom brez
otrok. — Naslov pove
uprava »SL. Nar.«. 5837

Veliko sobo
ali dve mali — mebljavani
ali nemebljavani — išče
za takoj zakonski par
brez otrok. — Naslov
pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 5822

Na stanovanje
in hrano se sprejme ta-
koj gospod ali dijak. —
Soba čista z električno
razsvetljavo. — Naslov
pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 5836

Meblovana soba
se išče za dva akadem-
ika. — Ponudbe pod
»Nemirni/5801« na upra-
vo »SL. Naroda«. 5836

Meblovana sobo
išče akademik za takoj. —
Ponudbe pod »Južnak
5802« na upravo »Slov.
Naroda«. 5836

Otroški voziček,
dobro hranjen, se prodaj. —
Beethova ulica 15
(Morozova). 5831

Šivalni stroj
in zlata damska ura —
ceno naprodaj. — Naslov
pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 5832

Pomočnika

dežnikarske stroke od-
nosno mladeniča, ki bi se
hotel učiti dežnikarstva,
sprejem takoj. — Na-
slov v upravi »Sloven-
skega Naroda«. 5713

Prodaj
Otroški voziček,
dobro hranjen, se prodaj. —
Beethova ulica 15
(Morozova). 5831

Šivalni stroj
in zlata damska ura —
ceno naprodaj. — Naslov
pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 5832

Piano
dunajske trvdke, dobro
ohranjen, radi pomanj-
kanja prostora ceno nas
prodaj pri trgovcu Franc
Gödererju, Kočevje.
Glavni trg. 5823

Lepa plišasta
rdeča garnitura
dobro ohranjena, chstov
jebo iz divana, dveh fos-
teljev in dveh stolov —
se prav poceni prodaj. —
Naslov pove uprava »SL.
Naroda«. 5830

Kupim
Bukova drva
kupuje po najvišji ceni
nah — Družba »Ilirija«,
Kralja Petra trg 8. 5814

Mesečno sobo,
priprsto, z zajtrkom, v
bližini glavnega kolodvo-
ra — iščem s 1. okto-
brom. Sem ves dan od-
soten. — Ponudbe pod
»Železniški uradnik/5813«
na upravo »Slov. Nar.«.

Prazna soba
v sredini mesta, parketi-
rana in z električno raz-
svetljavo — se odda s 1.
oktobrom dotičnemu, ki
plača najemnino za dalj
časa naprej ali proti po-
sotilu. — Ponudbe pod
»Prazna soba 4/1/5833« na
upravo »Slov. Naroda«. 5837

Stanovanj
(opremljeni) se oddaja;
— eno proti odstopnini,
drugo v vili blizu Ljub-
ljane — zakonom brez
otrok. — Naslov pove
uprava »SL. Nar.«. 5837

Veliko sobo
ali dve mali — mebljavani
ali nemebljavani — išče
za takoj zakonski par
brez otrok. — Naslov
pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 5822

Na stanovanje
in hrano se sprejme ta-
koj gospod ali dijak. —
Soba čista z električno
razsvetljavo. — Naslov
pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 5836

Meblovana soba
se išče za dva akadem-
ika. — Ponudbe pod
»Nemirni/5801« na upra-
vo »SL. Naroda«. 5836

Meblovana sobo
išče akademik za takoj. —
Ponudbe pod »Južnak
5802« na upravo »Slov.
Naroda«. 5836

Otroški voziček,
dobro hranjen, se prodaj. —
Beethova ulica 15
(Morozova). 5831

Šivalni stroj
in zlata damska ura —
ceno naprodaj. — Naslov
pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 5832

Piano
dunajske trvdke, dobro
ohranjen, radi pomanj-
kanja prostora ceno nas
prodaj pri trgovcu Franc
Gödererju, Kočevje.
Glavni trg. 5823

Lepa plišasta
rdeča garnitura
dobro ohranjena, chstov
jebo iz divana, dveh fos-
teljev in dveh stolov —
se prav poceni prodaj. —
Naslov pove uprava »SL.
Naroda«. 5830

Kupim
Bukova drva
kupuje po najvišji ceni
nah — Družba »Ilirija«,
Kralja Petra trg 8. 5814

Mesečno sobo,
priprsto, z zajtrkom, v
bližini glavnega kolodvo-
ra — iščem s 1. okto-
brom. Sem ves dan od-
soten. — Ponudbe pod
»Železniški uradnik/5813«
na upravo »Slov. Nar.«.

Prazna soba
v sredini mesta, parketi-
rana in z električno raz-
svetljavo — se odda s 1.
oktobrom dotičnemu, ki
plača najemnino za dalj
časa naprej ali proti po-
sotilu. — Ponudbe pod
»Prazna soba 4/1/5833« na
upravo »Slov. Naroda«. 5837

Stanovanj
(opremljeni) se oddaja;
— eno proti odstopnini,
drugo v vili blizu Ljub-
ljane — zakonom brez
otrok. — Naslov pove
uprava »SL. Nar.«. 5837

Veliko sobo
ali dve mali — mebljavani
ali nemebljavani — išče
za takoj zakonski par
brez otrok. — Naslov
pove uprava »Slovenske